

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖGSKOLAN

GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 30 JULI 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

BADGÄSTER FÖRR OCH NU

DE BILDER, VI SAMMANFÖRT PÅ denna sida, tala tydligt om skillnaden mellan bad- och kurortsliv förr och nu. På den ena bilden, från 1860-talet, sitta damerna — brunnssocieteten, som man sade på den tiden — högtidligt skrudade i styvkjortlar och höghalsade liv. De skulle säkert ha häpnat, om de kunnat se de koketta damer, som icke skytt i sin mondäna badkostym visa sig för vem som helst och som i varje fall, såsom man ser av de andra två bilderna, visat sig för fotografen.

Det finns också en annan skillnad mellan förr och nu. Förr brukade man för sin hälsas skull dricka brunn på någon inlandsort. De som icke lida av någon speciell klenhet utan endast behöva rekreation, dra sig däremot nu kanske hellre ut till havsstranden och låta de friska vindarna och det salta vattnet uträtta vad man förr sökte åstadkomma genom att dricka brunn. Brunnssorten har i svensk sommarkronika ersatts av badorten. Men nog är det värt att minnas också våra gamla brunnsorter med deras sommarsocietet, som f. ö. förevigats av bl. a. Hjalmar Bergman i hans dråpliga "Herr von Hancken".

På 1860-talet var Bie i Sörmland en av våra förnämsta brunnsorter. En roande tidsbild från livet där på den tiden lämnas av en författarinna i detta nummer, sid. 750.

Överst till vänster badsocietet i Bie på 1860-talet. Till höger en modern badortsbild, en intressant situation ur en sommarroman. Nedtill en vardagsscen från havsstranden just nu; den nya skutan skall sjösättas.

SVENSKARNA OCH KOMEDIEN

VARFÖR SKRIVS DET SÅ FÅ GODA SVENSKA KOMEDIER?

Det svenska lynnet ligger mycket bra för all slags verksamhet, anser hr August Brunius.

Kaféet som nationell symbol och herrgården som svensk social miljö.

Författaren och kritikern August Brunius, vars "Nyckeln och ringen" ju anses vara den bästa svenska komedien från senare tid, lämnar på vår anhängan följande intressanta utredning av komediens väsen — och svenskarnas.

DET FINNS UTAN TVIVEL TVINGANDE orsaker till att den svenska komedien gett så magra skördar både i äldre tid och från det moderna genombrottets dagar up to date. Man behöver därför inte tillgripa så svävande och i grunden oriktiga förklaringar som att det svenska lynnet icke skulle ligga för komedi eller dramatik över huvud. Det svenska lynnet ligger mycket bra för all slags verksamhet, även för dramatik; men det är vissa förutsättningar i samhällsliv och sällskapsliv och framför allt uppfostran som hittills i abnorm grad gynnat en lyrisk produktivitet på bekostnad av annan litterär verksamhet. Om svensken nu som förr visar en viss

skygghet för att se livet rätt i ögonen och helst omskriver sina intryck i vackra allmänfraser, så beror det främst på en utvecklade kultur som i sin ordning vilar på alltför små förhållanden. För att blott taga ett exempel så har vårt sällskapsliv icke tagit sig annat naturligt uttryck än i festmiddagen: vi stå i så måtto ännu på barockens grund, och salongen som en symbol för andlig verksamhet existerar icke i stort sett ännu. Kaféet är däremot en nationell symbol som fått framstående uttryck i litteraturen — det behöver knappt utvecklas att det icke lämpar sig så bra för dramatiska ändamål som för romanformen eller novellen. Hjalmar Söderberg har med fulländat proportionssinne tagit ur det allt som kan tagas med sin enaktare Aftonstjärnan.

Om detta är riktigt, så faller det sig naturligtvis svårt att finna en passande miljö för en komedihandling och — vilket är betänkligare — en passande ton. Det är därför som de flesta moderna försök till komedi fallit tillbaka på herrgården som social miljö; sålunda icke därför att herrgården verkligen i svenskt liv numera spelar en dominerande roll utan helt enkelt av tekniska bekvämlighetsskäl. Har man en herrgård att tillgå, så har man till skänks en osökt lätthet att sammanföra personer av olika intressen och olika bildningsgrad och på samma gång en ton som är naturlig, men har möjlighet till många nyanser och skiftningar. Utanför herrgården existerar det få sådana brännpunkter för svensken

VARFÖR ÄR DET SÅ ONT OM goda svenska komedier? Teaterpubliken tycks f. n. trakta efter komedi. Efter världskrigets oförnuft och fasa tycker man kanske om att se saker och ting ställda på huvudet också på scenen. Emellertid ha teaterdirektörerna ävlats om att bjuda oss mer eller mindre goda, ibland rent av dåliga utländska varor ur komedibranschen. Men varför har den svenska komedien haft så svårt för att göra sig gällande? Beror det kanske på något i vårt nationella lynne? På detta lämnas här nedan svar av tre män ur litteraturens och teaterns värld, som Idun tillfrågat.

som samhällsvarelse. Tor Hedberg gjorde en gång ett lyckligt fynd då han i »Kärlekens krokvägar» tillgrep badorten som social miljö därför att badorten har ett friare och rörligare liv; men han underkastade dess dramatiska möjligheter, och hans komedi fick därför inte den betydelse

ning för sorgespel är därmed arvtagare till en samlad förmögenhet av de kraftigaste, de mest gripande, de mest livstroga ämnen; den som känner en dragning till komedien som konst och som kulturuttryck står icke inför en sådan embarras de richesse och har i hemlighet (som varje scens komiker) en djup övertygelse att han skulle passa bättre till tragiker eller åtminstone då se sin väg jämnad. Det är nog därför vi äga bara två komediverk av Beaumarchais, två av Sheridan (utom ett par struntsaker), ett av Lessing, två tre av Ibsen, två goda av Sardou, tre av Schnitzler, ett av Kjær, två tre av Tor Hedberg. De enda fenomenalt produktiva komediförfattarna äro Aristofanes, Molière och Marivaux. Men av dem hade den förste sin politiska tendens som drivkraft; och hur många av Molières verk ha den sprudlande munterheten, det friska komedilynnet som urkälla? Hade han levat i en tid då pessimismen dominerade och då det betraktades som en estetisk prydlighet att sluta med självmord eller åtminstone med skott, då skulle George Dandin ha hängt sig och Alceste skjutit sig

en kula för pannan och Arnolphe tagit livet av Agnès eller Horace eller båda två eller alla tre. Molières skämsamhet låter åtminstone för mina öron ganska bister och bitter utom i ungdomsverken.

Men jag kommer för långt från ämnet: en svensk komediproduktion blir det naturligtvis, så snart de allmänna livsförhållandena och de

speciella teaterförhållandena ställt sig gynnsamma. Om det blir snart eller dröjer länge det vet ingen, men nog tror jag att komedien trivs bättre under lugnare och jämnare tider än de som nu äro rådande.

AUGUST BRUNIUS.

"Hela vårt yttre liv är snart en enda stor komedi".

Svensken är lika främmande för den finare tragiken som för det komediartade.

Den unge författaren Ivar Thor Thunberg, som väckte uppmärksamhet med sitt starka skådespel "Svenskt folk" och f. n. arbetar på en komedi med svenskt småstadsmotiv, påminner bl. a. om hur hela vårt vardagsliv även här i Norden fått komediens prägel — fast vi ännu icke märka det.

VARFÖR SKRIVA INTE SVENSKARNA komedi? Ja, det kan man fråga. Varför skrivs det inte över huvud taget enbart komedier? Hela det yttre händelseförloppet är ju snart en enda stor komedi. Det tragiska får man söka bakom det »synliga». Komma möjligen de tragiska momenten upp till ytan någon gång, blir skådeplatsen vanligen rättgångssalen. Detta vad det gäller det dagligt enahanda.

August Brunius.

Ivar Thor Thunberg.

Helge Wahlgren.

se som den kunde ha fått och på grund av sin fina och lätta stil borde ha fått.

Det kan också vara mera en brist på kultur än en djupt nationell egenhet att svensken så ogärna ger sig hän i samtal. Vi ha utmärkta sällskapsmänniskor och medan de briljera, tuga de andra och lyssna roade. Och vad briljera de med? Säljan med originella eller humoristiska synpunkter på livet och människorna, nästan alltid med historier och anekdoter. Och om vi andra som icke ha minne eller intresse för Strix-historier ge oss i samtal, så slinka vi över allt som är verkligt betydelsefullt, allt som vår tankevärld i hemlighet kretsar kring och nöja oss med de försiktigaste allmänna roligheter och nåttheter och sällskapliga artigheter.

Det kan väl icke bestridas att allt detta är till förfång för en stackars komediskrivare. Men det finns också en annan faktor som svensken som svensk icke har någon skuld till. En komediförfattare, han må höra till vilken nation som helst, är i regeln icke produktiv eller gör åtminstone få goda arbeten. Och varför? Helt enkelt därför att livet icke är en så skrattretande affär. Den som har en naturlig lägg-

Iduns byrå och expedition,

Mästaresamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4 Expeditionen: kl. 9—5
Riksb. 1646. At. Norr 9803 Riksb. 1646. At. Norr 6147
Red. Högman: kl. 11—1 Annonsskont.: kl. 9—5
Riksb. 8660. At. Norr 402 Riksb. 1646. At. Norr 6147

Iduns prenumerationspris 1922:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 15:—	Helt år Kr. 19: 50
Halvt år " 8:—	Halvt år " 10:—
Kvartal " 4: 25	Kvartal " 5: 25
Månad " 1: 50	Månad " 2:—

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40	Utländska annonser:
öre å textside. Beständ 45 öre efter text., 50 öre	
pl. 20 % förh. Led. pl. 45 öre efter text., 20 % förh.	
• Plattsökande 25 öre. för särsk. begärd plats.	

Men nu var det svenskarna och komedien. Spekulationen över folkpsyket har redan samlat ladorna fulla, men det kan inte hjälpas om vi åter måste försöka oss på en liten skörd.

Det är avsättningarna av de senaste århundradenas utvecklingsprocess som fört med sig, att den yttre vardagsbilden även i Norden erhållit komediens prägel. Men be en genomsnittssvensk försöka definiera denna företeelse, och han skall lika litet kunna redogöra för denna dagsbilds art och upphov som om man bad om en redogörelse för vad han ätit under de senaste 14 dagarna. Äta kan svensken, rulla händerna och smacka av välbehag inför den goda rätten, men gastronomiens »teknik» begriper han inte ett dyft av.

Komedien i den dagliga sammanvaron har fått, man kan nästan säga, en mekanisk allmätillämpning, och svensken är här kuggen i ett maskineri som han inte begriper. Och nästan omänskligt skulle det vara att begära, att han skulle fatta då han själv blir utspelad. Det är mycket nog om han noterar då grannen är löjlig. Men har dagen ett sensationellt drama att bjuda på, då är svensken i sitt esse, och han diskuterar med verklig lidelse huvudpersonerna, deras handlande och motiv. För den finare tragiken är han dock lika främmande som för det komediartade. Förklaringen lämnar vår historia och våra klimatiska förhållanden. Historien om vikingabragderna, kampen mot de klimatiska betingelserna, det tunga arbetets historia, Karl XII:s-idealet och snusdosgavlarnas framträdande roll tala sitt otvetydiga språk. Sverige bör ha förutsättningar att bli ett av världens förnämsta boxarland. Det finns en otrolig armstyrka i detta land. Kanske vi dock ännu kunna hoppas, att den psykiska kraften skall inrikta sig på andra kraftprov än boxningens. Men vi skola inte alltför grovt schematisera bilden. Faktum är emellertid att graniten passar oss bättre än gipset, oljan bättre än pastellen, dramat bättre än komedien.

Och författaren är en typisk son av sitt folk. Det ligger verkligen något symboliskt i att en av det tunga dramats störste är svensk. Och Strindberg betecknas ju som den mest svenske av alla svenskar.

Vårt kynne är tungt och djupt och sentimentalt, vår historia är drama och bragd, därav och av de klimatiska förhållandena har vår uppfostran fått sin prägel. Därför blir det drama och inte komedi. Komediens väsen, där den nått sin förnämsta form, är dramatisk. Det är bara det med denna konst, att replikerna mycket snillrikt vändas bak och fram samtidigt som bilderna få en motsatt placering än i dramat. Resten beror sedan på den uddiga pennan. Det bjuder oss svenskar emot, att så där vända upp och ned på dramat, att »våldföra» oss på det »goda stoffet.»

I dramat ställes allt på sin spets, här konstrueras problem, som placera människorna vid bristningsgränsen, och därmed rör sig den svenske författaren på jämförelsevis fast mark, och hans kära folk har ett åskådningmaterial som det verkligen förstår. Och vi sätta gärna krafter i rörelse som söka sig inåt. Men händelseförloppet blir allt för lätt invecklat, därför har det bekanta revolverskottet blivit nästan obligatoriskt. Då man inte orkar längre, lå-

ter man det smälla — i romanen såväl som på scenen. I det senare fallet har dock en mera humaniserad uppfattning flyttat den makabra händelsen utanför kulisserna.

Att dramat just nu fallit i kurs, betyder inte att dramat är ställt på avskrivning. Situationen är skapad av tillfälligheter — av utomordentliga tillfälligheter. Men då dramat åter kommer till heders, kanske publiken kräver mera positivitet än hittills.

Svensken vill också ha roligt och vara rolig, men han blir sällan eller aldrig kvick. Den fina och utsökta komik, som tillvaron själv så ymnigt låter flöda, har svensken mycket litet sinne för. Toppunkten av svensk humor återfinnes i Strix. Typiska representanter på scenen äro en halt Lena och en vindögad Per.

Men det svenska kynnet har också en

Du månskensbleka flicka.

*Du månskensbleka flicka
med ditt nymfröda hår,
som runt kring pannan står,
likt det sken de sista aftonstrålar skicka!*

*Där stum och mjuk du glider
som i dans, som i dröm,
genom människornas ström,
du själv är lik en dröm från svunna
tider —*

*då livet log och smekte
som på fest hos Watteau,
då ett dis à la Corot
beslöjande kring livets allvar lekte.*

*Du lätta, trolska dager,
du skyntar någon gång
i färger och i sång,
men tonar bort igen, så fäfängt fager!*

TERESIA EURÉN.

annan starkt framträdande sida. Vårt sinne är veckt och saknar inte förnämhet. Därav kommer den rikligt flödande poesin. Men vår bästa dikt är frostig och mörk, och tusende och åter tusende dikter sjunga om själsvändans tysta drama. Alltså drama och åter drama. Men inte komedi.

IVAR THOR THUNBERG.

*”Det förbluffande är sällsynt i Sverige”.
Och vi äro för högtidliga att skriva komedi.*

En skarpsynt teaterman, regissören vid Svenska teatern i Hälsingfors Helge Wahlgren, påpekar i det följande bl. a., att de svenska lustspelsförfattarnas alster hållas med orätt tillbaka, liksom så mycket annat svenskt.

ATT SKRIVA FÖR TEATERN ÄR I Sverige någonting mycket högtidligt. Det förefaller oss nästan ofattbart att i andra land

ofta två tre herrar komma tillsammans för att författa en komedi. Hos oss skriver man teater, då man inbillar sig ha upptäckt någon ny hemlighet om hjärtat och livet, som man av någon anledning anser bör meddelas människorna i dramatisk form. Dessa upptäckter äro mycket sällan skrattretande.

Att skriva lustspel är egentligen någonting helt annat. Företaget utgår vanligen från ett beslut att få människorna i en teatersalong att skratta. Det gäller långt mindre vad man har att säga, än hur man säger det. När man ser de moderna lustspelen och komedierna har man snarare förnimmelsen av en inpiskad finurlighet, som lurar en till skratt, än ett temperament som fångar en genom smittsam glädje och humor. Det gäller här i hög grad tekniken, den rutinerade uppfinningsförmågan, yrkesskickligheten. Men vi ha ju egentligen aldrig haft mer än två yrkesdramatiker, Strindberg och Algot Sandberg — och åt Strindbergs komedier skrattar man sig inte fördärvad. Men det vore orätt att glömma 33.333 och Silkesstrumpan.

För att vinna yrkesskicklighet fordras det praktik. I vilken utsträckning teaterledarna äro orsak till fåtalet lustspelskribenter och den bristande praktiken är omöjligt att avgöra, då papperskorgsvålnaderna sällan stå stå upp och vittna, men vi kunna tryggt påstå att ännu ingen svensk teaterledare varit efterhängsen gent emot svenska teaterförfattare medan man emellanåt etablerar kampanj för att komma över även svaga utländska alster. Och att ett så behagligt lustspel som Sigfrid Siwertz »Indiansommar» alltså är ospelat måste betraktas som långt driven ohövlighet; hörde man inte också för något år sedan talas om »En storm i ett vattenglas».

Att de små länderna och samhällena med sina regelrätta och genomskinliga förhållanden inte äro en yppig jordmån för lustspelsdiktningen förefaller också helt naturligt. Den förbluffande situationen, det otroliga uppslaget, de äventyrliga typerna spela där en stor roll och det förbluffande är så sällsynt hos oss. Det otroliga i riktning mot kråkvinkleriet är ju snart uttömt — medan gränsen åt andra hållet är tänjbar i det oändliga. Jag föreställer mig, att en svensk lustspelsförfattare ofta skulle frestas förlägga miljön för sina opus till främmande land, icke minst därför att förebilderna då vore så mycket behändigare tillämpade. Även våra äventyrsromanförfattare söka sig ju oftast över till andra länder och världsdelar.

Det kan ju vara beklagligt från national-ekonomisk synpunkt att vi ligga efter på lustspelsmarknaden men någon kulturell eller konstnärlig efterblivenhet tyckes mig därav inte behöva framgå. Senare års yrkesmässiga mångskriveri inom novellistiken är ju föremål för bekymmer. Och är det rätt att kalla de lustspel, vi äga, svaga? »Nyckeln och ringen» var inte bara rolig och fyndig utan gav också ett levande avsnitt av svenskt liv. Tor Hedbergs, Nordensvans, Geijerstams, Michaelsons lustspel äro inte lika sprudlande, lika uppslagsrika som motsvarande alster av franskt ursprung men rymma kanske i gengäld mera mänsklighet. Vi ha några utmärkta skärgårdsstycken och ett par bra borgerliga lustspel. Det kanske mest förvånansvärda är att Hallströms Erotikon står så ensam såsom representant för den satiriska komedien.

När ska teaterledarne få råd och mod att släppa fram nya svenska lustspelsförfattare?
HELGE WAHLGREN.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

EN KURS I BARNAVÅRD

FÖR IDUN AV DR ARTHUR FÜRSTENBERG

(Forts.)

NU FÅR MAN OFTA HÖRA, ATT den eller den modern ej kunde giva sitt barn bröstet, men ju mer man trän- ger in i detta ämne och ju flera un- dersökningar däröver bliva utförda, ju klarare står det, att det endast är ett helt litet fåtal mödrar, som absolut icke äger förmåga att åtminstone under bar- nets första veckor eller månader giva det bröstet. Vad som fattats dem, som ansett sig ej kunna giva sitt barn bröstet, har icke så mycket varit digivningsförmåga som uthållighet och energi, varjämte mången gång tillkommit omgivningens oförstånd och bristande uppmuntran. En annan sak är den, om alla kvinnor böra giva di, men den saken skall i varje fall avgöras av läkaren. I gamla tider uppräknades i läroböckerna en massa sjukdomar, som för- hindrade moderns digivning, men nu har man kommit därhän, att varje fall bör bedö- mas för sig och att ingen sjukdom av sig själv är ett absolut digivningshinder. Enda undantaget skulle då vara tuberkulos. Lider modern av öppen tuberkulos och avsöndrar tuberkelbaciller, bör hon på inga villkor till- låtas giva sitt barn bröstet, hon kan då med lätthet smitta detsamma; lider hon av en börjande tuberkulos eller företer hon tecken på nyss genomgången tuberkulös sjukdom, bör hon på grund av risken att få sjukdo- men förvärrad eller återuppblossad varnas för digivningens faror. Men även när frå- gan gäller tuberkulos, bör läkaren i varje fall få tillfälle säga det avgörande ordet.

Då det en och annan gång händer, att moderns bröstvärtor äro så indragna, att de ej kunna fattas av barnet, bör man un- der havandeskapets senare del medelst lätt massage, sugglas eller dragning i värtorna söka få fram desamma, så att de bliva brukbara. I övrigt behöver intet med brö- sten vidtagas. Visserligen tillrådes ofta att medelst tvål eller såpa och mjuk borste hålla bröstvärtan och värtgården (den fär- gade trakten runt värtan) rena och därige- nom också stärka huden, på det att den ej måtte så lätt skadas av barnets sugnin- gar, men det är tvivel underkastat, om detta tillvägagångssätt har någon betydel- se. Har huden å värtan eller värtgården under digivningens förlopp tendens att spricka sönder, bör den hållas synner- ligen ren och bestrykas med någon av de många salvor, som härför äro i bruk. Ofta kunna sprickorna läkas endast medelst täta penslingar med glycerin.

Sprickorna i värtorna kunna mången gång förorsaka stora obehag, smärtor av mycket intensiv art, som till och med kun- na föranleda digivningens nedläggande, och till sist även ge upphov till bröstböld genom att öppna ingångsportar för smittämnen.

Mjolkstockning och denna åkommas be- handling.

När allmänheten talar om mjolkstockning i bröstet, så är detta en börjande infektion av körteln, vilken infektion leder till bröst- böld, om den icke på rätta sättet behand- las. Symtomen bruka alltid vara de följän-

de: bröstet blir ömt och spänt, frossbryt- ning och hög feber inställa sig och snart uppträda röda fläckar på bröstet, antydan- de var infektionen är belägen. För att hindra uppkomsten av böld, låter man bar- net ordentligt draga ut bröstet, varefter det- ta medels ett om halsen, lindat band- dage bindes upp, varjämte isblåsa eller om- slag med blyvatten eller Burows lösning anlägges. På så sätt behandlad, försvinner infektionen inom kort och digivningen kan oavbrutet fortgå. Går infektionen ej till- baka och böld uppträder, måste densamma öppnas på kirurgiskt sätt och då torde i de flesta fall det av böld angripna bröstet under närmaste tiden ej kunna användas av barnet. Sedan böllden öppnats och så- ret läkts, kan digivningen ur bröstet i fråga mången gång åter upptagas.

Barnets första måltider.

Nu skola vi antaga, att barnet är fött, är avnavlat, badat och klätt samt nedlagt i bädden. Det somnar då strax in, trött och medtaget, som det är, av alla genom- gångna strapatsor. När barnet första gån- gen efter födelsen skall läggas till bröstet, är en fråga, som mycket diskuterats och många författare förorda, att barnet un- der det första levnadsdygnet ej bör få annat än litet sockervatten att dricka. Med hänsyn till fördelen av att snarast få mjölk- avsöndringen i gång och sugningens stora betydelse härvidlag tror jag, att man gör klokt, om man låter barnet få komma till moderns bröst, sedan bägge vilat ut ordent- ligt efter förlossningen och barnet genom skrik tillkännagivit sitt behov av näring. Under de första dygnet blir digivningen något oregelbunden, då barnet sover ige- nom så många timmar, att det endast ett fåtal gånger i dygnet behöver läggas till bröstet. Men därefter torde det vara bäst, om digivningen blir fullkomligt regelbunden och barnet på bestämda tider får sin föda. Genom noggrann observation av friska bröstbarn, som fått dia, när de visat lust att så göra, har man kunnat bestämma, att digivning var 4:de timma är den ord- ning, som bäst passar flertalet barn och torde det numera vara så gott som överallt vedertaget, att späda barn få föda var 4:de timma. Då dygnet har 24 timmar, blir det således 6 måltider per dygn. Snart bort- faller emellertid det 6:te målet genom att barnet sover igenom hela natten, varefter det i månader erhåller 5 mål. En hel del barn inrätta sig genast från början med 5 mål och andra förr eller senare med 4 mål. I alla händelser bruka måltidernas antal mot slutet av digivningsperioden eller vid barnens 7 à 8 månaders ålder inskrän- kas till 4 per dygn.

Om barnet sover, när tiden är inne för måltiden, bör det icke väckas, det vaknar av sig självt, om man börjar ställa i ord- ning i rummet för barnets skötsel.

Allt, vad jag nu sagt om målens antal och tidpunkten för desamma, gäller natur- ligtvis endast för friska spädbarn. För de för tidigt födda och för i övrigt klena barn är det ju den behandlande läkarens sak

att för varje fall noggrannt giva sina före- skrifter.

Bestämda måltidstimmar — en mycket viktig regel.

Då jag behandlade alla de orsaker, som föranledde småbarns skrik, berörde jag även den av allmänheten såsom den van- ligast ansedda eller hungern. I det sam- manhanget varnade jag för att stilla bar- nens skrik medelst föda annat än på de bestämda tiderna och detta därför, att or- saken till skriket i de flesta fallen var en annan än hunger. Jag måste här upprepa denna varning och tillråda ett noggrannt vidhållande av måltider på förut bestämda tider. Efter kort tid är barnet så vant vid dessa bestämda måltider, att det är stilla och lugnt hela tiden dessemellan. Emel- lertid betonade jag i kapitlet om skriket, att barnet av och till är törstigt utan att vara hungrigt, varför det i så fall mellan målen bör bjudas teskedvis av vatten, som på ställen, där tillgång till gott och rent vatten finnes, kan vara okokt.

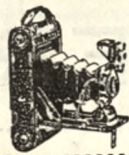
Liksom de fullväxta människorna hava mycket olika näringsbehov, så hava de spä- da barnen mycket olika behov av föda, vilket allt sammanhänger med ämnesom- sättningens större eller mindre livlighet. Skall man emellertid ange den mängd kvinnomjolk, flertalet bröstbarn per dygn behöver för att normalt öka i vikt, så kom- mer man till ett tal av 150 gram mjolk per varje kilo av kroppsvikten. Detta gäller naturligtvis icke för de första dagarna eller veckorna av barnets liv, men torde kunna betraktas såsom ett användbart tal för må- naderna därefter. Väger ett barn t. ex. 4 kilo, behöver det således omkring 600 gram mjolk per dygn, väger det 4,400 gram, be- höver det 660 gram o. s. v. Delas nu det tal, som med denna beräkning erhålles, med antalet måltider per dygn, får man även den mängd föda bestämd, barnet be- höver i målet.

20 minuters digivning åt gången ett maximum.

Det gives kvinnobrost, som äro mycket lätta att dia, andra äro, som uttrycket ly- der, mycket hårdmjölkade; det är därför lätt att förstå, att barnen behöva mycket olika tid för att tillfredsställa sina behov. I allmänhet torde man dock kunna fastställa 20 minuter såsom den högsta tid, barnet får ligga vid bröstet. Har det på den tiden ej tagit för sig tillräckligt, får det finna sig i att ej få mera och kommer nästa gång säkerligen att arbeta på bättre. Det är nämligen för bröstvärta och värtgård av vikt att ej alltför länge bliva utsatta för barnets sugning.

Vid varje mål bör barnet endast dia det ena bröstet och detta av flera skäl. Den mjolk, som vid digivning eller pump- ning först rinner ur bröstet är tunn och fettfattig, ju längre stund digivningen på- går, ju fetare blir mjölken. Det gäller så- ledes att låta barnet ordentligt suga ut bröstet, så att det icke endast får i sig den tunna utan även den feta mjölken.

(Forts.)

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRANKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

IDUNS FÖLJETONG

TROTS ALLT

ROMAN AV JOHN GALSWORTHY. AUKTORISERAD ÖVERSÄTTNING
AV ELLEN RYDELIUS.

(Forts.)

MEN TVÅ GÅNGER OM SKICKADE hon bort sin kavaljer, gripen av medlidande med den lilla guvernanten, som satt där vid väggen — alldeles ensam, utan någon som tog notis om henne, emedan hon var till åren och litet korpulent, stackars raring! Och till denna hänsynfulla persons förskräckelse envisades hon att sitta kvar vid hennes sida under hela två danser. Inte heller ville hon gå in till supén med någon annan än Winton. Då hon vid hans arm återvände till balsalen, råkade hon få höra, hur en äldre dam sade: "Å, vet ni inte det? Naturligtvis är han hennes riktige far!" och hur en äldre man svarade: "Ah, det förklarar saken — precis!" Med de ögon i nacken, som mycket känsliga personer äro utrustade med, kunde hon se deras nyfikna, kyliga, en smula maliciösa blickar, och hon förstod att de talade om henne. Och just då kom hennes kavaljer för att bjuda upp henne.

"Naturligtvis är han hennes riktige far!" Dessa ord betydde för mycket för att hon skulle fatta dem under denna kväll, som var så fylld av rika sensationer. De lämnade efter sig ett litet märke någonstans men mildrades och förminskades till blott och bart en förvirrad känsla längst in i hennes medvetande. Och mycket snart kom detta andra intryck, som var så fyllt av besvikelse, att allting annat trängdes undan. Det var efter en dans — en förtjusande dans med en herre, som såg mycket bra ut och var ungefär dubbelt så gammal som hon. De sutto bakom några palmer, och han mumlade med sin mjuka, sonora röst några beundrande ord om hennes dräkt, då han plötsligt lutade ner sitt blosande ansikte och kysste hennes bara arm ovanför armbågen. Om han hade slagit henne, kunde han ej ha förbluffat eller sårat henne mera. Hon föreställde sig i sin oskuld, att han aldrig skulle ha gjort någonting sådant, om hon ej hade sagt något rysligt, som uppmantrat honom. Utan ett ord steg hon upp, såg på honom en sekund med ögon, som voro mörka av smärta, skälvde till och smög sig därifrån. Hon gick direkt till Winton. Av hennes ansiktsuttryck, de tätt hoppressade läpparna och denna lilla neddragning av munpiporna, som han så väl kände till, förstod han att någonting mycket obehagligt hade hänt henne, och hans ögon bådade illa för den person, som hade sårat henne. Men hon ville inte säga något annat än att hon var trött och ville fara hem. Och därför åkte de ut i den frostiga natten, i sällskap med den lilla trogna guvernanten, som nu var mycket pratsam efter att ha varit tvungen att sitta tyst så gott som hela kvällen. Winton satt bredvid chauffören och rökte ursinnigt. Han hade slagit upp sin pälskrage över öronen, och ögonen under den långt neddragna pälsmössan sågo skarpt ut i mörkret. Vem hade vågat oroa hans älskling? Och inne i vag-

nen småpratade den lilla guvernanten lågt, och Gyp satt tyst insvept i spetsar i sitt mörka hörn utan att se något annat än den där förolämpningen. Ett sorgligt slut på en förtjusande kväll!

Hon låg vaken långa timmar i mörkret, medan ett slags sammanhang klarnade i hennes hjärna. Dessa ord: "Han är hennes riktige far!" och den där mannens kyss på hennes bara arm inneburo ett slags förklaring av könsmysteriet och styrkte hennes medvetande om att det fanns något fördolt i hennes liv. Ett så känsligt barn som hon hade naturligtvis ej fullkomligt kunnat undgå att höra de försiktiga viskningarna runt omkring, men hon hade instinktivt ryggat tillbaka för att skaffa sig närmare visshet. Hon hade ett så svagt minne av hela den tid, som låg före Wintons inträde i hennes liv — Betty, leksaker, en skymt då och då av en vänlig, sjuklig man, som kallades »pappa». Liksom det inte fanns något djup i detta ord, jämfört med namnet »Far», som hon gav Winton, så hade det inte heller funnits något djup i hennes känslor för godsägaren. Hur mörkt är inte mycket i livet för en flicka, när hon ej har något minne av sin mor! Ingen utom Betty hade någonsin talat med henne om modern. Det fanns ingenting heligt i Gyps barndomsminnen, ingen tillit som hotade att krossas genom någon kunskap, hon kunde förvärva. Hon hade levat isolerad från andra unga flickor och hade därför föga begrepp ens om det konventionella. Likväl led hon fruktansvärt, där hon låg i mörkret — snarare av förvirring, av taggar, som rispat hennes skinn, än av något styng i hjärtat. Medvetandet om att det lådde något misstänkt och tvetydigt vid henne, något som enligt hennes mening eggade till opassande förtrolighet, sårade bittert hennes finkänslighet. Dessa genomvakade timmar lämnade ett djupt märke efter sig. Hon föll slutligen i sömn, fortfarande i djup förvirring, och vaknade med ett lidelsefullt begär att få veta allt. Hela förmiddagen satt hon vid pianot och spelade, hon vägrade att gå ut och var så kylig mot Betty och den lilla guvernanten, att den förra snart måste ta sin tillflykt till tårar och den senare till Wordsworth. Efter teet gick hon in i Wintons lärum, detta lilla dystra rum, där han aldrig läste någonting, och möblerat med skinnstolar och böcker, som — med undantag av »Mr. Jorlocks», Byron, sådana som handlade om hästavel samt Whyte-Melvilles romaner — aldrig blevo lästa, med gravyrer av berömda hästar, med hans värja och fotografier av Gyp och av officerskamrater på väggarna. Det fanns dock två ljusa fläckar därinne — brasan och den lilla skålen, som Gyp alltid höll fylld med blommor.

När hon kom insmygande på detta sätt, en smärt, fyllig gestalt, med det gräddfärgade, mörkögda, ovala ansiktet alldeles mullet, tyckte Winton, att hon helt plötsligt hade blivit fullvuxen. Han hade hela tiden vetat att någonting skulle hända, och han hade bråkat sin hjärna grundligt. Hans intensiva kärlek till henne gjorde, att han kände en ängslan, som gränsade till fruktan. Vad hade väl hänt kvällen förut — den kväll, då hon gjort sitt första inträde i societeten — den beskäftiga, skvalleraktiga societeten! Hon gled ner på golvet och lutade sig mot hans knä. Han kunde inte se hennes ansikte, han kunde inte ens röra vid henne, ty hon hade satt sig vid hans högra sida. Han bemästrade sin darning och sade:

»Nå, Gyp — är du trött?

»Nej».

»Inte alls!»

»Nej».

»Hade du så roligt i går kväll som du hade tänkt dig?»

»Ja».

Brasan sjöng och sprakade, de långa lågorna fladdrade uppåt skorstenspipan, utanför tjöt vinden — då sade hon, så plötsligt, att det tog från honom andedräkten:

»Far, är du verkligen min riktige far?»

Så litet förberedd man är, när det, som man alltid har vetat skall hända, till slut händer! Under de få sekunderna före detta svar, som på intet sätt kunde undvikas, hade Winton tid till ett vilt virrvarr av tankar. En mindre beslutsam karaktär skulle ha gripits av ohjälplig häpnad och sedan i panisk förskräckelse tagit sin tillflykt till ett »ja» eller »nej». Men Winton var oförmögen att tappa huvudet, han ville ej svara, förrän han hade gjort klart för sig följderna av sitt svar. Ätt han var hennes far, var det som mest värmdde honom i hans liv, men om han öppet erkände det, hur pass skulle han då kränka hennes kärlek till honom? Vad visste egentligen en ung flicka? Hur skulle han kunna få henne att förstå? Hur skulle hon, den älskade döda, känna det? Vad skulle hon ha önskat?

Det var ett grymt ögonblick. Och flickan, som tryckte sig mot hans knä med gömt ansikte, gav honom ingen hjälp. Det var omöjligt att hålla det borta från henne, nu när hennes instinkt blivit väckt! Även om han teg, skulle tystnaden vara ett svar. Och han grep hårt med handen om armstödet på sin stol och sade:

»Ja, Gyp, din mor och jag älskade varandra.»

Han kände hur en skälvning gick igenom henne och han skulle ha velat ge mycket för att kunna se hennes ansikte.

Sommarmöbler för bostad, trädgård, veranda

SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

STOCKHOLM

Birgerjarlsg. 24

Hornsgatan 32

Hur mycket förstod hon ens nu? I alla fall måste det genomlidas, och han sade:

»Varför frågade du?»

Hon skakade på huvudet och mumlade:

»Det gläder mig.»

Smärta, obehag, ja till och med överraskning skulle ha väckt till liv all hans hängivenhet för den döda, all hans gamla envisa bitterhet, och han skulle ha blivit kylig mot henne. Men dessa gillande, lågt frammumlade ord tog det honom lång tid att komma över.

»Ingen har någonsin vetat om det. Hon dog, när du föddes. Det var en fruktansvärd sorg för mig. Om du har hört något, så är det ingenting annat än löst prat, därför att du bär mitt namn. Om din mor pratades det aldrig. Men det är bäst, att du får veta det nu, när du är fullvuxen. Det är inte ofta människor älskar varandra så som hon och jag. Du behöver inte blygas.»

Hon hade inte rört på sig, och ansiktet var alltjämt vänt från honom. Hon sade lugnt:

»Jag blygs inte. Är jag mycket lik henne?»

»Ja, mera än jag någonsin kunde ha hoppats.»

Hon sade mycket lågt:

»Då är det inte för min egen skull du håller av mig?»

Winton hade endast en dunkel föreställning om huru denna fråga avslöjade hennes natur, hennes förmåga att instinktivt tränga in till kärnan av tingen, hennes känsliga stolthet, hennes krav på obegränsad och allt annat uteslutande kärlek. Mot allt för djupgående spörsmål förskansar man sig inom förståelsens bålverk. Och småleende sade han blott detta:

»Vad tror du?»

Då märkte han till sin bestörtning att hon grät — att hon kämpade så hårt mot gråten, att hennes axel skakade mot hans knä. Han hade nästan aldrig sett henne gråta, inte ens vid de många små olycksfall, som alltid drabba ett yrt och livligt barn, och hon hade ändå fått sin rikliga andel av stötar och kullerbyttor. Han kunde endast smeka hennes axel och säga:

»Gråt inte, Gyp, gråt inte.»

Hon upphörde att gråta lika plötsligt som hon hade börjat, steg upp och var ute ur rummet, innan han i sin tur hade hunnit resa sig.

På kvällen, vid middagsbordet, var hon sig fullkomligt lik. Han kunde inte upptäcka den ringaste förändring i hennes röst eller sätt eller i hennes godnattkyss. Och så hade det ögonblick, som han hade fruktat för i årtal, gått förbi och endast lämnat efter sig den lätta skamsenhet, som ett brott mot förtegenheten framkallar hos karaktärer, som dyrka denna egenskap. Så länge den gamla hemligheten ännu var fullkomligt bevarad, hade den inte oroat honom. Nu, när den var röjd, smärtade den honom. Men Gyp hade under dessa tjugufyra timmar på allvar lämnat barndomen bakom sig, hennes känslor gentemot män hade blivit hårdare. Om inte hon själv sårade dem en smula, så skulle de såra henne! Könsinstinkten hade väckts till liv. Hon gav Winton lika mycket kärlek som förut, kanske till och med mera, men daggen över den var borta.

*

III.

De närmaste två åren tillbragte de mycket mindre ensligt, i en mer eller mindre beständig rad av förströelser. Wintons bekännelse blev för honom en sporre till att stärka sin dotters ställning. Han ämnade inte tåla något skvaller, han ville inte, att man skulle se snett på henne. Det finns ingenting som går upp mot »stil», när det gäller att hålla stånd mot societeten — men »stilen» måste vara äkta. Varken i Mil-denham eller i London, under faster Rosamunds beskydd, mötte det några svårigheter. Gyp var allt för vacker, Winton allt för kylig, hans lugn allt för fruktansvärt. Hon hade helt och hållet övertaget. Societeten besvärar sig bara med att ställa sig i harnesk mot de synbart svaga.

Den lyckligaste tiden i en ung flickas liv är den, då alla uppskatta och eftersträva henne, och då hon själv är fri som fågeln — en drottning över hjärtan, av vilka intet enda är föremål för hennes längtan. Eller, om det inte är hennes lyckligaste tid, så är det i alla händelser den gladaste. Vad bekymrade det Gyp, om hjärtan plågades för hennes skull? Hon kände ännu inte till kärleken, hon skulle kanske aldrig lära känna en obesvarad kärlek smärta. Berusad av livet som hon var, förde hon ett hårt regemente över sina många beundrare, som hon behandlade med ett slags gäckande övermod. Hon ville inte göra dem olyckliga, men hon kunde helt enkelt inte ta dem på allvar. Aldrig har en flickas hjärta varit så fritt. Hennes karaktär företedde under denna tid en underlig blandning, hon var färdig att försaka vilket nöje som helst för Wintons skull, och nästan vad som helst för Bettys eller fasterns skull — den lilla guvernanten hade flyttat — men hon tycktes inte ta hänsyn till någon annan. Hon tog emot allt som lades för hennes fötter, såsom en skyldig tribut till hennes utseende, hennes vackra toaletter, hennes musikaliska begåvning, hennes skicklighet i ritt och dans, hennes talang att spela teater och härma folk. Winton, som hon åtminstone aldrig försummade, betraktade detta praktfulla kringfladdrande med lugn stolthet och tillfredsställelse. Han började komma in i de åren, då en handlingens man inte tycker om några avvikelser från de hjulspår, i vilka hans verksamhetslust råkat in. Han fortfor att jaga, rida och spela kort och i djupaste hemlighet hjälpa och understödja gamla regementskamrater, som råkat på obestånd, deras familjer och andra olyckliga — lycklig i medvetandet, att Gyp alltid gladde sig lika mycket över att få vara tillsammans med honom som han över att vara med henne. Därtill kom, att en ärfblig gikt hade börjat besvära honom.

Samma dag som hon blev myndig, voro de i London, och han hade kallat in henne i det rum, där han nu satt framför brasan och återkallade allt detta i minnet, för att ge henne en redogörelse för det sätt, varpå han såsom förmyndare hade förvaltat hennes ägodelar. Han hade med stor omsorg skött de ganska intrasslade affärer, som hon fått i arv, och hennes förmögenhet uppgick nu till omkring tjugutusen pund. Han hade aldrig talat med henne om detta — det var ett farligt ämne, och eftersom hans egna tillgångar voro betydande, hade hon aldrig behövt sakna någonting. Då han noga hade förklarat,

vad hon ägde, visat henne hur det var placerat och sagt henne, att hon nu måste öppna eget bankkonto, stod hon och stirrade på dessa papper, vilkas innehåll man hade förutsatt att hon skulle förstå, och över hennes ansikte lade sig ett uttryck, som visade att hon var förvirrad. Utan att lyfta blicken frågade hon:

»Kommer allt det här från — honom?»

Han hade inte väntat sig detta och rodnade under solbrännan.

»Nej, åtta tusen av summan äro efter din mor.»

Gyp såg på honom och sade:

»Då vill jag inte ha det andra — låt mig slippa det, far.»

Winton kände ett slags kärv tillfredsställelse. Han hade inte den ringaste aning om vad han skulle göra med dessa pengar, om hon inte ville ta emot dem. Men det var likt henne att inte vilja ha dem, det gjorde henne mera än någonsin till hans dotter — det var ett slags slutlig seger. Han vände sig om och gick bort till fönstret, där han så ofta hade stått och sett efter hennes mor. Där var hörnet, hon brukade svänga om! Om en minut skulle hon säkert stå där, med blossande kinder, med veka ögon bakom floret, med bröstet lätt flämtande av den hastiga gången, medan hon väntade på hans omfamning. Där brukade hon stå och lyfta upp floret. Han vände sig om. Det var svårt att tro, att det inte var hon! Och han sade:

»Som du vill, älskade. Men du måste ta emot ett motsvarande belopp av mig i stället. Det andra kan sättas av så länge, någon kan väl få nytta av det en dag.»

Vid detta ovanliga ord, »älskade», från hans läppar, som voro så njugga på smeknamn, fingo hennes kinder en högre färg, och hennes ögon lyste. Hon slog armarna om hans hals.

Hon fick sitt lystmäte på musik under dessa dagar. Hon tog pianolektioner för en monsieur Harmost, en gråhårig fransman från Liège, med mahognyfärgade kinder och ett anslag som en ängel. Han var mycket fordrande mot henne och kallade henne sin »lilla vän». Det fanns knappast någon konsert av betydelse, som hon inte åhörde eller någon musiker av rang, vars spel hon inte kände till, och fastän hennes kräsenhet räddade henne från att ligga i dyrkan vid dessa underbara virtuosers fötter, satte hon likväl upp dem på piedestaler, herrar såväl som damer, och allt emellanåt träffade hon dem i sin fasters hem vid Curzon Street.

Faster Rosamund, som också var musikalisk, så långt en konventionell uppföstran tillät, beundrades ej så litet av Gyp. Av några ord, som fastern en gång låtit undfalla sig, hade hon byggt upp omkring henne en romantisk historia om kärlek, som lidit skeppsbrott genom stolthet. Det var en högre och vacker dam, ett år äldre än Winton, med ett långlagt, aristokratiskt ansikte, mörkblå, strålände ögon, ett förnämt uppträdande, ett varmt hjärta och detta obeskrivliga, icke omelodiska släpiga uttal, som man gärna sätter i samband med ett orubbligt medvetande om en privilegerad ställning.

(Forts.)

Vid **Dålig Matlust, Blodbrist** och därav följande trötthet och nervositet använd järnmedicinen Idozan. Idozan är framställd efter läkarevetenskapens nyaste fordringar och med **5-dubbel järnhalt**, jämfört med andra dyl. prep. Ger genom sin höga järnhalt och utmärkta sammansättning **överberräkande resultat**, samt **blir billigast att använda**. Utmärkt välsmakande. Rådfråga läkare. Fås å alla apotek.

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

EN FLICKPENSION I STOCKHOLM

FÖR FEMTIO ÅR SEDAN. FÖR IDUN AV GURLI LINDER

VI. FRYXELLSKA, ZANDERSKA OCH POSSESKA FLICKPENSIONERNA.

GREVE LEWENHAUPTS HADE REDAN under sin Värmlandstid, då de ägde och bebodde Hällefors stora bruk, lärt känna Cecilia Fryxell. Hon, som tillhörde den kända Värmlandssläkten F., var nämligen under denna tid efter vartannat guvernant i tvänne av Värmlands mest bildade och förfinade hem, nämligen brukspatron Ugglas på Svaneholm och kammarherre Nordenfelts på Björneborg. Vacker, begåvad, spirituellt och musikalisk var Cecilia Fryxell högt uppburen inom dessa familjer och deras umgänge, och hon tillhörde den musikaliska vänkrets som brukade samlas kring Geijer vid hans sommarbesök. Det berättas, att Cecilia F. en kväll, när hon skulle gå på bal, kom att läsa en gammal missionstidning i vilken balskor voro inlagda och att denna läsning orsakade en vändpunkt i hennes inre liv, som kom även henne att sluta sig till den i Värmland livliga religiösa väckelsen. Hon ville då först bli missionär, men hennes svaga hälsa lade hinder i vägen för denna plan. I stället reste hon utomlands och studerade skolväsende i Tyskland och England. Med hjälp av Per Wieselgren och andra gynnare satte hon vid hemkomsten upp en skola i Hälsingborg. Början var nog så anspråkslös: sex elever samt lånade stolar och bord. Skolan växte emellertid fort, och år 1852 fick Cecilia Fryxell av sina gamla vänner Lewenhaupts anbud att förlägga den till deras rymliga hem på Carlslund.

Cecilia Fryxells starka personlighet var i hög grad ägnad att utöva inflytande på ungdom, och liksom flertalet av sina gelikar ville hon nog gärna leda och behärska. Att hon skulle sätta in sitt inflytande särskilt på religiös väckelse och religiöst liv var ju helt naturligt. Hon var icke tolerant i trossaker. »Hon försökte ju att älska alla sina elever, troende eller icke troende lika, men det torde icke ha lyckats henne. Det var nog så, att hon delade människorna i dem för vilka hon kunde hysa broderlig eller allmännelig kärlek, och att den allmänneliga icke alltid räckte till». Flera av hennes elever ha dock vittnat att skollivet var otvunget, friskt och glatt.

Cecilia Fryxell utmärkte sig ej för några

reformatoriska idéer. Hon var emellertid själv en utmärkt lärarinna i kristendom och historia, vilka jämte språk voro skolans huvudämnen. Utom av de på Carlslund boende lärarinnorna och lärarinneeleverna sköttes undervisningen av lektorer från de närliggande gossläroverken. För språken fanns alltid utländska lärarinnor. Den förnuftiga regeln gällde att ej mer än ett språk — och då två timmar i sträck — fick förekomma på schemat varje dag. De främmande språken talades ömsevis en vecka i sänder. Läxläsningen var förlagd mel-

Cecilia Fryxell hade på Carlslund omkring tjugu helpensionärer och ett hundratal halvpensionärer. Efter sex år fick hennes skola ett eget hem vid Rostad utanför Kalmar. När hon 1877 upphörde med sin skola, skänkte hon egendomen till staten, som där lät bygga Kalmar folkskollärarinneseminarium.

En något yngre, kanske ändå mera berömd flickpension var systrarna Hilma och Emilie Zanders på Partilleds rymliga och vackra herresäte invid Göteborg. Rådman Zander var, som tidigare blivit nämnt, gift med Fredrique Unges moster, så pedagogisk begåvning måste ha legat i släkten.

På Partilled rådde nog i allo en friare och gladare och väl också en mer estetisk anda än på Carlslund. De båda systrarna voro mångsidigt begåvade, även konstnärligt, och särskilt musiken hade en stor plats på schemat och i det dagliga livet. En gång om året hölls en stor musikfest. Vid en dylik utfördes t. ex. Gades Korsfararna.

Gamla fru Zanders födelsedag var skolans största högtidsdag, med sånguppväkning på morgonen och festmiddag. På aftonen uppfördes två pjäser, en inlärd och en improviserad. Emilie Zander, som också var en utmärkt sånglärarinna, lät barnen inöva små baletter, älvolekar, orientaliska danser o. s. v. »Den som förstår», skriver en av skolans gamla elever, »att en helpension på landet tillika bör vara ett glatt och bildande hem skall finna dessa fester mycket mer berättigade än en hel del av nutidens föreställningar för barn och ungdom, där dessa förhålla sig passiva. I Zanderska pensionen måste var och en medverka.»

Utom i de på den tiden vanliga skolämnena — språken sköttes även här av utländska lärarinnor — undervisades i geometri, »kökskemi» och fysiologi, och ämnet geografi var uppdelat i politisk, fysisk, växt- och djurgeografi.

Alla känna vi nu till den Zanderska gymnastiken. Men många äro nog de som inte veta, att denna nu världsberömda inrättning hade sitt upphov i denna flickpension. Fröknarna Z:s yngste bror, medicine kandidaten Gustaf, åtog sig alltid när han var på besök flickornas gymnastiska

(Forts. sid. 750.)

Fröken Emilie Zander. — Fröken Hilma Zander. — Fröken Sophie Posse. (Den senare efter en teckning av Amalia Lindegren.)

Brunkebergs Hotell.

lan 7 och 1/2 9 om morgnarna. Varje äldre flicka hade att på eget ansvar se till och hjälpa en av de yngre.

Det påstods av åtskilliga att Cecilia Fryxell visserligen uppfostrade utmärkta arbetsmänniskor, men att eleverna ej fingo lära sig tillräckligt fina manér, så som tiden fordrade dem. Häremot har invänts, att finheten visst fanns, men »idealet för Cecilia Fryxell var ej den franska salongsdamen, utan den engelska lady», således en förfining som går in i vardagslivet, i själva uppfattningen.»

Ledolintvålen

är den förnämsta Toilett-tvålen emedan den gör en fin, narig och ful hy slät och fraiche. Rek. av framstående läkare. Finnes i alla välsorterade affärer. Tekniska Fabriken Ledolin, Stockholm. RIKS 26 62

KLOSTERRO OCH ARBETSNET I SIGTUNA

Till vänster: Den vackra Rosengården i Sigtunastiftelsen.

I mitten: Två gamla herrar i fridsamt samtal vid brunnen på Stiftelsens gård.

Till höger: Fröken Elsa Brändström, som i Sigtunastiftelsens hospits skrev sin "Bland krigsfångar i Sibirien", i samtal med folkhögskolans rektor Manfred Björkquist.

DE BILDER, VI HÄR ÅTERGE OCH SOM skulle kunna leda tanken till ett kloster eller ett italienskt palats från den tidigare renässansen, skola säkert hos många väcka kära minnen. Sigtunastiftelsen har skapat dels i och med sin unga folkhögskola ett beundransvärt skol- och ungdomscentrum och dels med sitt hospitium en idealisk plats för dem som vilja i lugn arbeta och studera eller helt enkelt vila sig.

För folkhögskolans elever bör vistelsendär bli ett minne för livet. De få allt vad en ungdom med goda anlag kan behöva: inte bara kunskaper, glad och frisk kamratlig samvaro i en vacker omgivning, utan också — det kanske allra viktigaste — väckelse, ledning och hjälp med de livsfrågor och de tidsproblem, som just nu och just i ungdomsåren så starkt tränga sig fram. Kurserna äro dels för

manliga, dels för kvinnliga elever. Av de kvinnliga kurserna är den högre huvudsakligen lagd för sådana, som genomgått 8-klassig flickskola eller äga motsvarande utbildning. Huvudsyftet med undervisningen i denna kurs anges vara att i de olika ämnena ge vissa överblickar, som äro ägnade att ge en hjälp i arbetet på en världs- och livsåskådning.

NÄR TELEFONISTERNA STREJKADE I TELEFONENS STAD

DET ÄR VÄL INTE I MÅNGA LÄNDER UTOM SVERIGE, SOM en telefoniststrejk skulle ha berört hela den stora breda allmänheten så starkt som den berörde invånarna i Stockholm och Göteborg. Nu är det ju sant, att strejkens olägenheter nästan strax övervunnos. Medan hundratals unga flickhjärtan klappade av oro över att genom egen förvållan förlora en plats, blevo abonnenterna betjänade nästan lika bra som förut av reservkrafter, som ryckt in. Men man hade i alla fall under de få timmar, strejken var effektiv, tillfälle att tänka på vad telefonen betyder i det dagliga livet i Sverige. I motsats till vad fallet är t. ex. i Frankrike, där man i Paris får skicka sina små expressbiljetter (les petits bleus) när man vill något ange-

Flickor, som agera strejkvakt, och polis, som ser till att allt går rätt till.

läget, eller i Italien, där man, om man verkligen någon gång skulle få tag i en telefon, får skrika sitt "pronto" (hallå) i timalt utan resultat.

För att bara nämna ett exempel: det är nog telefonen, som har huvudförtjänsten (eller huvudskulden) till att våra tidningar svälla av lokalnyheter och intervjuer, medan t. ex. de parisiska, som icke ha samma lätta förbindelsemöjlighet med snart sagt alla människor, få inskränka sig till några få blad. Och vad betyder inte telefonen för kärleken i vårt land? "När slutar ni på kontoret i dag?" "Ska' vi ta en promenad på Djurgården i e. m.?" — sådana där frågor komma så lätt och osökt per telefon och åstadkomma anknytning mellan de unga lättare än i de sydliga länder, där unga människor ur goda familjer inte ens som förlovade få träffas utan föräldrarnas närvaro. Ja, intet tvivel om det, i vårt land, där man eljes i umgänget är litet stelare och tystlätnare än folk är söderut, gör telefonen det gemytligare att leva.

T.

Strejkande telefonister utanför telefonstationen vid Malmskillnadsgatan.

Äkta Spets- & Sidendépôt
LINNÉGATAN 38

Tel. 77436.

2 tr. HISS.

Norr 19700.

Till Sommararbeten!

Linne, Linnebatist, Bomullstyger. Spetsar, Motiv. Modeller, uppritningar.

BLAND RIDDARNA AV RÖDA SKYNKET

Tjuren anfaller en picador, som sitter till häst i ett slags rustning.

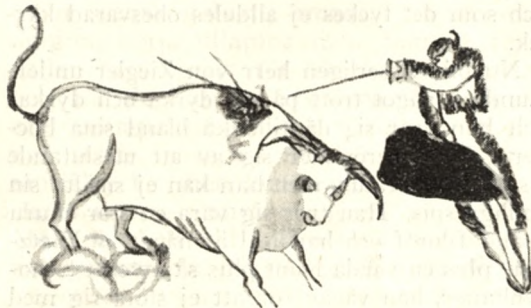
KLOCKAN FEM SKULLE TJURFÄKTNINGEN i Sevilla börja, och kl. 1/2 5 infunno vi oss på »Plaza de Toros», som rymmer ungefär 20,000 personer. Den stora cirkusen var redan fylld till sista plats. Där var ett öronbedövande väsen. Alla stå upp, det skrattas och skriks, det visslas, tutas i trumpeter och grälas om platser. Och hela tiden spelar musiken utan uppehåll. Solsidan är ett enda böljande hav av fladdrande solfjädrar och granna parasoller — i lila, i grönt, i ljusblått, i rött — och mantiljer och schalar, broderade med blommor i de mest lysande färger. Männen bära röda halsdukar, och på den mera distingerade skuggsidan ha de röda blommor i knapphålen. Dagen går i den röda färgens tecken.

På slaget fem träder »presidenten» ut på sin balkong, hälsad av dånande handklappningar, och nu tågar den lysande skaran av tjurfäktare in. Först de tre matadorerna i guld, så ett tiotal banderilleros i silver, ett tiotal picadores med sina hästar och medhjälpare i granna röda blusar. Picadorerna se otroligt klumpiga ut, betäckta som de äro av järnskenor och korkgördlar för att skydda sig vid den rasande tjurens anfall på hästen, då han känner piken tränga allt längre in i sin rygg.

Musiken spelar alltjämt, och publiken är i feststämning, då skaran tågar fram i solen över till skuggsidan, hälsar presidenten och av honom får nyckeln till tjurarnas förvaringsrum. Porten till den mörka källare, där tjuren vistats de senaste 24 timmarna, slås upp. Tjuren rusar ut och stannar, bländad av det strålände solljuset. Den kastar med huvudet, den vrider och vänder sig, den skrapar med klövarna, den blir mer och mer förvirrad av folkets allt starkare jubel. Så börja banderilleros sin lek med de stora långa kapporna, färgade i olika nyanser i lila och rött. De vifta, de fladdra, de vrider sig med sina kappor framför djurets ögon som anfaller än den ena, än den andra, endast för att få se dem med ett skutt försvinna över planket till arenan med kapporna släpande efter sig. Tjuren börjar bli uppretad. För att trötta den något föras hästarna fram, som han anfaller med raseri. Han har dödat två hästar och uttömt något av sina krafter, men är nu alldeles vild av lukten av blo-

Den begåvade unga målarrinnan fru Siri Derkert skildrar här nedan för Iduns läsare en tjurfäktning i Sevilla — ett barbariskt praktfullt skådespel som hon ser med konstnärens ögon. De teckningar av hennes hand, som återges här, visa också, att de olika momenten i kampen ge tacksamma motiv för en expresionists ritstift.

det. Han jagar rasande efter de fladdrande kapporna som börjat sin lek igen. Banderilleros bli allt djärvare och man väntar bara att se den ena eller andra tagen på hornen. Men de äro otroligt viga och kvicka och just då man tror det är för sent äro de med ett hopp ur vägen. Så börja de med sina banderillas, korta med hullingar försedda spjut, omlindade med granna mångfärgade band. De lysande dräkterna, de stora vida kapporna, den kolsvarta tjuren med de färgade banderillas svängande om sin blodiga hals, den guldgula sanden, det brunröda räcket som skiljer åskådarna från arenan och så den strålände solsidan med sin publik i de grannaste färger — det

Matadoren riktar dödsstöten mot tjuren.

är hemskt, men om man för ett ögonblick glömmet vad det egentligen är som försiggår här, är det ett för målarögat praktfullt färgspel.

Den sista akten börjar. Matadoren ensam börjar sin lek med det rasande djuret. Han svänger sin cinoberröda lilla kapp framför tjurens ögon och endast en millimeter skiljer honom från de ideligen anfallande hornen. Han knäfaller, han klappar djurets nos, han är djärv till det otroliga. Då händer den första olyckan. Han har räknat för knappt, han blir tagen på hornen — Publiken reser sig andlös: »är han död?» Men ögonblickligen ha de andra toreadorerna rusat fram och fladdra bort tjuren med sina kappor. Matadoren ligger till synes livlös och bäres bort till den operationssal med sjukrum, som finnes i varje »Plaza de toros» och där tre till fyra läkare alltid äro närvarande. Man får snart veta, att han ej blivit allvarligt skadad.

Med anledning av Drottningens 60-årsdag den 7 aug. utger Idun i nästa vecka ett rikt illustrerat Drottning Victoria-nummer.

En annan matador har intagit den fallnes plats. Han dödar två tjurar, den siste efter en oerhört riskabel metod, som redan köstat två matadorer livet. Men till slut blir han själv skadad.

Då ännu en olycka inträffat, är tjuren ensam herre på arenan. Då börjar ett tragikomiskt skådespel. Civilklädda unga män komma springande ner från raderna med röda kappor och värja. Det är amatörfäktare, som tro stunden vara kommen att uppträda som verkliga matadorer. De knäböja för presidenten och bönfälla om att få döda tjuren. De närma sig djuret och försöka på samma gång undvika att bli tagna av polisen, som nu börjar ingripa, men har en förstälilig respekt för tjuren. Till slut lyckas man få ut djuret.

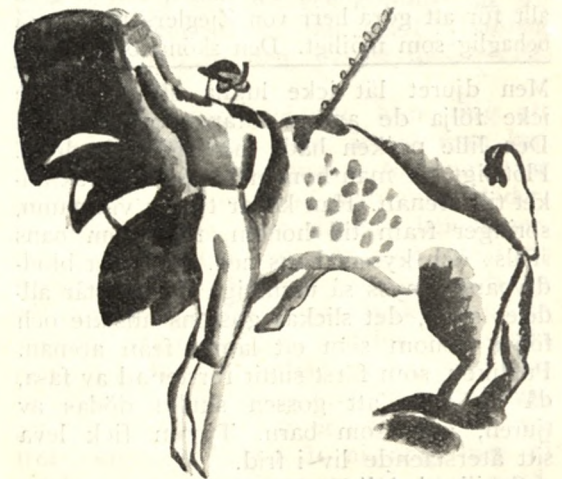
Då blir det ett fullkomligt tumult. Polisen lyckas till slut få tag på amatörerna, fastän publiken ställt sig på deras sida. De föras bort för att ådömas sannolikt ej alltför höga böter.

Spanjorerna dyrka sina tjurfäktare. När en av de bästa matadorerna, den endast 20-åriga Granero, hade blivit dödad, firades hans begravning med en ståt och en prakt som övergår vad som bestås kungliga döda här i landet. Alla tidningar, alla veckoblad äro fyllda med hans bedrifter. Alla fönster fyllda med hans bild (han var ovanligt vacker). Och i alla kiosker kan man köpa böcker »Om hans liv, hans konst och hans död» —

Varelito dödades under liknande omständigheter. Gaget ökas ju större risken är och en skicklig fäktare får ända upp till 15—20 tusen pesetas per fäktning. En medelmåttig får ungefär 6—7 tusen pesetas.

I allt det barbari, som tjurfäktingarna innebära, kommer det någon gång in ett mera rörande drag.

En ovanligt ståtlig och kraftig tjur hade blivit uttagen till en fäktning. Dess vårdare, en pojke på 15—16 år, som var förtvivlad, beslöt att gå till cirkus för att en sista gång få se sin älskling. Tjuren kämpade med kraft och vildhet för sitt liv. Den dödade 6 hästar utan att försvagas och det visade sig omöjligt för matadoren att få det dödade sticket i honom. Man släppte då in de 2 »skäll-tjurarna», för att lugna honom och få honom bort från arenan.

En livsfarlig lek: banderilleros svänga med kapporna framför tjuren, som rasar med banderillas i halsen.

CRÈME DE CHOLEPALMINE

Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber à Kr. 1.— och 60 öre.

Pröva **Tuppens Zephyr**

och Ni köper ingen annan.

A V G U D E N . S K I S S F Ö R I D U N

EN MAN BLAND IDEL FRUNTIMMER blir så småningom — fruntimmer.

Herr Alexander Stellan Sebastian av icke introducerade adliga ätten von Ziegler framlevde sina dagar på pensionat Adler i kretsen av fem beundrande damer och förvandlades långsamt till ett femininum i maskulint omhölje. För egen del anser sig herr von Ziegler för en sju jäkla karl med fasta utpräglade åsikter och märker aldrig, hur han lämpar dessa fasta åsikter just efter den dams, han för tillfället talar med. Detta i enrum. I kretsen av de fem blir hans tal dunkelt och outgrundligt, på det han ej måtte stöta sig med någon av beundrarnorna. Vad dessa fem beträffar, anse de herr von Ziegler för en sällsynt begåvning, de hålla honom för större än stor. Detta på den grund, att var och en — i enrum förstås — får veta, att just hon är betydligt intelligentare än de övriga tillsamman tagna. Behöver jag påpeka att vår man är fullt medveten om sin storhet?

Strängt taget hyser pensionat Adler ännu en man inom sina väggar, men alldenstund den tongivande herr von Ziegler stämplat denne man som en mindervärdig ja, nära nog utsvävande individ, tar man ingen som helst notis om mannen ifråga. Detta tvetydiga subjekt har herr von Ziegler gång på gång beträtt med att besöka "krogar". Begreppet krog innefattar såväl restauranter från Royal och nedåt som danslokaler och musikkaféer. Att herr von Ziegler själv frekventerade dylika lokaler beror uteslutande på forskarintresse. Han finner ett egendomligt nöje i att studera medmänniskornas andefattiga förflackade nöjesliv. För övrigt är den krogbesökande unge mannen ej societetsfälig i hans ögon, han är helt enkelt och borgerligt ritare på ett arkitektkontor. Själv är herr von Ziegler en obetydlig tjänsteman i försäkringsbolaget Metusalem. Icke blott befattningen utan även hans arbete är obetydligt, men som han är en ärans man och en pliktmänniska, utfyller han kontorstiden med att gå omkring på de olika avdelningarna och inspektera. Med helig vrede konstaterar han hur litet som arbetas och hur dåligt man sköter sina åligganden.

Behöver jag nu upplysa om, att herr von Ziegler dirigerar pensionat Adler?

Pensionatets fem damer arbeta var och en i sin stad på att söka vinna idolen. Till det yttre äro damerna de allra sötaste väninnor, kvinnans list förnekar sig sällan, och de göra allt för att göra herr von Ziegler tillvaro så behaglig som möjligt. Den sköna och medel-

Men djuret lät icke lugna sig och ville icke följa de andra. Man stod maktlös. Den lille pojken hade iakttagit allt detta. Plötsligt ser man honom hoppa över skrancket till arenan. Han kallar tjuren vid namn, springer fram till honom, tager om hans »hals» och kysser hans nos. Och det bloddrypande, nyss så ursinniga djuret står alldeles stilla, det slickar gossens ansikte och följer honom som ett lamm från arenan. Publiken, som först suttit förstenad av fasa, då de trott att gossen skulle dödas av tjuren, grät som barn. Tjuren fick leva sitt återstående liv i frid.

Sevilla i juli.

SIRI DERKERT.

(Med teckningar av författarinnan.)

älders änkefru Anastasia t. ex. toppar varje morgon Mannens löskokta ägg och serverar honom kaffet, allt under det de kollationera den förflutna nattens ro eller oro. Kollationeringen börjar med fru Anastasias: Har ryggen varit svår, herr von Ziegler? Herr von Ziegler har i allmänhet varit mycket svår. Man frässar i sina krämpor och sin dåliga sömn och jämrar sig över hur många gånger man väckts av grannarna över och under. Sedan övergår man till att spå väder och slutar med världens ondska så där i allmänhet. Vore fru Anastasia ej fullt så medelålders, skulle hon för länge sedan tillhört den icke introducerade ätten von Ziegler. Vidare ha vi den bleksiktiga lärarinnan, hon har gjort sig till en kär plikt att på sitt förtjusande sätt ordna Mannens blommor. Gymnastikdirektören massösen vårdar ömt herr von Ziegler obefintliga reumatiska knölar och den moderliga biblioteksamanuensen håller reda på hans äventyrliga rock och västkappar. Den klotrunda lilla skolkösklärarinnan slutligen söker vägen till mannens hjärta via magen, vore denna dam mager, vore hennes seger given — men herr von Ziegler är i hög grad estet. I gengäld för förutnämnda små kärlekstjänster och offer, gör avguden de fem damerna halvuttalade kärleksförklaringar och smeker på allt sätt deras lilla fåfänga. Och alla nära de i sina hjärtan en öm och som det tyckes ej alldeles obesvarad kärlek.

Nu blir visserligen herr von Ziegler understundom något trött på att dyrka och dyrkas och han drar sig då tillbaka bland sina böcker. Han berömmar sig av att uteslutande läsa god litteratur, men han kan ej smälta sin andliga spis. Han tror sig vara en stor ehuru okänd filosof och hans tal är något av Nietzsche plus en smula Kant plus så mycket Schopenhauer, han vågar för att ej stöta sig med beundrarnorna. Hans tal har i allmänhet något av sedelärande bok, men hans tal och hans handlingar ha föga eller intet gemensamt.

Så fick ödet det infallet att störa den Adlerska höngårdsidyllen. Fröken Adler hyrde ut sitt skrivrum — med herr von Ziegler närdiga tillstånd — till en ung dam, som skulle bevista högskolans föreläsningar. Och lilla fröken Stedt kom såg och segrade tack vare sin ungdom över de fem. Efter ett par dagar hade hon upptäckt att pensionatets avgud hade lerfötter och denne, som hade en irriterande känsla av, att den lilla ej till fullo insåg hans storhet, inbjöd henne till diskussion i enrum. Resultatet blev, att han ohjälpligt blottade lergodset. Han försökte sin vana trogen att diskutera en massa ämnen i samma andedrag, när han så till slut trasslat in sig för svårt, utslungade fröken Stedt det farliga lilla ordet logik. Men si, då vart Guden mäktat vred och bad henne med milt förakt ej komma med någon "kvinnologisk logik".

Men hur det var, överskyld fröken Stedts ungdom en myckenhet av synd till de fems harm och vrede.

Andra söndagen efter fröken Stedts inträde i damcirkeln kring herr von Ziegler överraskades man av vin på middagsbordet. Vin brukar annars endast förekomma i samband med Hans Majestät Konungens och herr von Ziegler höga födelsedagar. Vadan och varför denna lyx? En ilning av oro lopp genom fem kvinno själar och fem par ögon sökte

Mannens. Denne log hult, men hans leende gav ingen ledning. Han ägnar sig med odelat intresse åt soppan. Medan man väntar på nästa rätt, behagar han ägna bordets blomsteruppsats sitt välvilliga intress.

— Något i blommornas känsliga arrangering säger mig, att fröken Evi haft sin hand med här.

Vid detta tal far en svag rodnad över den bleka lilla lärarinnans kinder.

— Ni vet ju, herr von Ziegler, hur jag älskar blommor, svarar hon med ett svagt leende.

Herr von Ziegler ögon dröja liksom smekande vid blommorna, och han börjar poetisera över narcissens ljuva, jungfruliga vitthet.

Fem av damerna sluka hans ord. Idolen stryker med sin smala, vita hand gång på gång det välvärdade lilla haksågget, ett tecken till, att han är i diskussionsform.

— Och dessa skära tulpaner, fortsätter han, lägg märke till, huru väl de stå mot detta rena vitå. Denna färgsymfoni, fröken Evi, väcker behagliga idéassociationer. Man tänker ovillkorligen på ung, blyg kärlek. Nu vill man i allmänhet symbolisera kärleken med den dunkelröda färgen, men nej, det är inte den rätta kärleken den symboliserar. Den talar om het och brutal kärlek. Nej, den fina, rena kärleken bör symboliseras av denna läckra, skära ton.

Under detta anförande har den mattskära färgen på fröken Evis kinder övergått i rosenrött. Hennes känslor gå i samma schatterring.

Vid desserten klingar herr von Ziegler i glaset och kastar en imperatorblick över de församlade. Fröken Evi tycker, hans ögon dröja särskilt länge i hennes och hon blir helt vit i ansiktet. Han sade senast i går, att de voro som skapade för varandra, han tänker väl aldrig...

— Mina damer... på denna vackra vårdag... vill jag att ni förena er med mig och dricka en skål... för hemtrevnaden på pensionat Adler. — Här försvann fröken Evis rosenstämning för alltid. — Vi dricka en skål för den förfinade och dämpade ton som råder här. — Nu rycker det i fröken Stedts skrattnuskler. Hon tänker på den allt utom dämpade ton, herr von Ziegler brukar ta gentemot fröken Adlers tjänstefolk.

— Här, fortsätter talaren, vet jag mig alltid mötas av sympati, här behöver jag ej befara, att ett högljutt bullrande skratt sliter i mina nerver eller att gälla stämmor skorra i ens öron. Med ett ord, här finner man själens ro... Till sist ber jag få hälsa nykomlingen fröken Stedt välkommen i vår krets och vill uttrycka min glädje över det taktfulla sätt, varpå hon anpassat sig efter pensionat Adlers sedvänjor.

Efter denna delikata skål säger den ledande mannen värdigt: Ja, kanske vi resa oss, fröken Adler. — Och utan att avvakta hennes svar, stiger han upp från bordet.

Man intar kaffet i salongen.

Fröken Stedt kan ej neka sig nöjet att gå fram till herr von Ziegler och tacka för skålen.

— För all del, för all del, — herr von Ziegler ser helt smickrad ut.

— Ja, ser ni, tillägger den impertenta lilla varelsen, det är ju en kolossal tur att jag undgått att bryta mot de teser, med vilka ni tapetserat pensionatets väggar.

KOSTYM BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB • GÖTEBORG

Salubrin - omslag
giva
lagda enligt bruksanvisningen
överraskande effekt

Är ni trötta?

Se här ett par botemedel.

Hon ler älskvärdt och tar plats bredvid pensionatets syndabock, arkitekten. Detta var hennes första och inte precis sista brott mot herr von Zieglers tusen teser.

— Fröken Stedt, säger arkitekten varnande, om ni vill behålla det där vackra sedebetyget, bör ni undvika mig. Enligt god ton samlas man kring herr von Ziegler.

Nu tillåter sig fröken Stedt den djärvheten att uppge ett högt klingande skratt. Herr von Ziegler rycker till och de fem damerna stirra ogillande och med skadeglädje på den brottsliga. Denna stirrar ogenerat igen.

— Hur är det fatt med sällskapet, brukar man verkligen inte skratta här i huset? Jag har ofta en beklämmande känsla av att det finns ett lik eller en svårt sjuk i närheten.

Det glimtar till bakom arkitektens pincenez.

— Ni har ganska rätt, fröken Stedt, herr von Ziegler är hopplöst sjuk, han lider av höggradig klandersjuka.

*

Herr von Zieglers ofattliga kärlek till fröken Stedt höll i sig till damernas grämselse. Nu kände visserligen den store, att hon utan vördnad tummade hans storhet, men detta släckte ej hans känslor.

En dag inträder den store mannen med sina fasta utpräglade åsikter och nobla tänkesätt till fröken Stedt, talade och sade:

— Jag håller på att läsa "Himmel och helvete" och har därunder ofta tänkt på er.

Fröken Stedt tackade röd och förmodade blygt, att det väl var helvetet, som kommit honom att erinna sig hennes ringhet.

Alldeles, alldeles. Och nu undrade han, om hon trodde på ett helvete.

— Bästa herr von Ziegler, i min barndom skrämde man mig för helvetets eld, i min ungdom avskaffades den. Under dessa månader bland dessa märkvärdigt kyliga och stela damer, har jag med saknad och avund tänkt på avgrundens eld.

Herr von Ziegler låtsas ej höra detta lättsinniga tal. Han framkastar en ny fråga. Fröken tror alltså, att alla hamna i paradiset?

— Visserligen, visserligen, min herre, förr eller senare, en del mycket, mycket senare måhända.

— Men min snälla fröken, man skall väl lida straff för sina synder. Alla kunna omöjligt hamna i paradiset. Jag för min del måste reagera mot den tanken, att jag skulle nödgas umgås med allsköns slödder och bedragare.

— Då är det allt bäst vår Herre inrättar en särskild himmel åt Er, Herr von Ziegler, på det Er höga ande ej måtte behöva frotera sig med slöddret. Vad oss stackare beträffar, som måhända hamnar i helvetet, så undrar jag om det finns likställighet där. Kanske de stora bovarna skulle reagera mot att nödgas umgås med oss, som måhända enligt deras uppfattning misslyckats på den breda vägen.

Fröken Stedts sarkasmer nådde aldrig herr von Zieglers höjder.

*

En månad efter ovanstående märkliga samtal voro fem av damerna på pensionat Adler försänkta i sorg och förtvivlan. Si, deras avgud låg ohjälpligt krossad för deras fötter.

Den store Alexander hade råkat i konflikt med äktenskapslagen. En skön och företagsam donna på en av de restauranger, där han älskade studera nästans flackhet och ytlighet, försakade hans fall. Med tillhjälp av förutnämnda lag, gjorde sig den företagsamma donnan till fru von Ziegler.

M:LLE MOUTARDE.

EN AMERIKANSK INDUSTRISTORMAN, som tillfrågades om hur han kunde hinna med så ofantligt mycket som han gjorde, svarade: »Jag tänker aldrig på vad jag skall göra, bara på vad jag gör». Med dessa litet paradoxalt formade ord gav han en grundregel för hur man skall arbeta. Det finns en arbetets teknik och en vilans teknik. Den som syndar mot någondera, straffas med en onödigt trötthet.

Man skall den första timmen göra pauser i arbetet.

Ni tror t. ex. kanske, att så snart man stigit upp skall man strax »kasta sig in i» arbetet? Misstag. Då hinner ni kanske med något den första timman, men slappnar och tröttnar sedan. Regeln är: den första timmen på dagen bör man arbeta lugnt och sakta, med rätt täta, korta pauser. Därpå ökas arbetstempot allt mer, och när en så ordnad arbetsdag är slut, har man hunnit med det mesta möjliga utan att vara alltför trött. Detta är en regel, som utexperimenterats i det praktiska Amerika. I en hel del fabriker har arbetet där ordnats efter denna regel, och även inom svensk industri ämnar man så småningom börja tillämpa den. Samma regel gäller naturligtvis för skolbarnens arbete och för de husliga sysslorna. Ett intressant exempel på regelns riktighet: en pianist skulle inöva ett mycket ansträngande musikstycke, men kunde aldrig komma till slutet utan att vara uppgiven av trötthet. Men när hon vid inövningen börjat göra små pauser den första timmen, lärde hon sig snart nog att utföra stycket fulländat.

"Om man inte får den man älskar, bör man älska den man får."

Den som skriver dessa rader, träffade tillfälligtvis en av Stockholms skickligaste nervläkare och passade på att fråga honom om trötthetsproblemet. — När folk kommer och säger helt enkelt: jag är så obeskrivligt trött, jag vet inte varför, vad råder doktorn dem då till?

— Stundom beror tröttheten på en tryckt sinnesstämning. Vederbörande vaknar på morgonen med en olust inför tillvaron, en känsla av att nu tvingas in i trampkvarnen igen, som redan på förhand berövar honom hans arbetsförmåga. Då är det en annan inställning till livet, som kräves av honom, en ändring i hans värdeomdömen. Man kan ju inte ändra världen, man kan bara ändra sitt omdöme om den. Det finns ett litet ord, som innesluter en värld av skälmsk visdom: Om man inte får den man älskar, skall man älska den man får. Lyckligtvis följa de flesta det ordet av sund instinkt — hur skulle det eljes ha sett ut åtminstone för en gången tids kvinnor!

De som icke kunna vila.

Så finns det en annan sorts nervösa, fortsätter vår sagesman. Det är sådana som man måste uppmana: lär er att slappna

av, att låta musklerna vila. De hålla ständigt sina muskler och hela sitt jag i spänning. De ha icke lärt sig att ekonomisera med muskelarbetet, att förrätta det med minsta möjliga ansträngning. I detta slags brist på ekonomi har man att söka orsaken till sykramp, skrivkramp m. m.

Skurmaniens offer.

Den moderne själsläkaren, för vilken intet mänskligt är främmande, har också ett ord för »skur-manien». Husmodern, som jagas av tanken på eventuella dammkorn, den kvinnliga kontoristen, som ständigt förföljes av tanken på sina siffror, äro begge offer för en abnormt stark ambition. Deras önskan att göra allt gränslöst väl och deras fruktan för minsta skugga av klander bottnar i en mindervärdighetskänsla, som driver dem att som motvikt söka prestera ett övermänskligt arbete. Och eftersom vi här förut använt av ordspråksskatten för själsläkebruk, så låt oss fortsätta med att lägga dem några sunda ord på det betryckta, jäktade hjärtat: »det finns ingen större fiende till det goda än det bättre», och: »en skälm är den som gör bättre än han kan».

Husmödrarnas p. m.

— Men det finns andra slag av trötta husmödrar, jäktade husmödrar, invända vi.

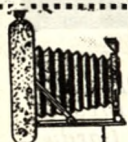
— Ja visst, jäktade inte så mycket av arbetet i och för sig som av tanken på allt annat de skola göra, när de släppt vad de ha för händer. Dessa husmödrar böra söka likna den amerikanske millionären vi talade om i början om inte i annat så i det, att de i lugn och ro ta allt i tur och ordning och inte under det de hålla på med det ena bekymra sig för det nästa. Man måste inarbeta något automatiskt i hushållets organisation, så att det ena påminner om det andra. Att sätta upp ett p. m. är utmärkt. Och man kan mycket väl låta föremålen själva spela p. m. på så sätt att sakerna i kryddskåp och skänk o. s. v. äro ordnade efter sin bestämelse.

Söndag och sängar.

— En gång, fortsätter doktorn, klagade en kvinnlig patient över att hon icke kunde tillgodogöra sig söndagsvilan. Jag har så mycket att göra hela veckan, sade hon, och när så söndagen kommer, är jag så orolig över att jag inte skall få största möjliga utbyte av den, att det förstör också söndagen.

Detta, tillägger doktorn, kom mig att tänka på hur viktigt det är att man kan vila de stunder som bjudas. När man klär av sig om kvällen skall man med kläderna också lägga bort dagens bekymmer. Om man så hava kan, bör man inte i sitt hem sakna en bekväm sittplats och en bekväm säng. För resten tycker jag, de svenska sängarna äro alldeles för smala och obekväma. — Men nu har jag talat så länge om trötthetens problem slutar han, att jag kanske tröttrar er. Ni är alls inte trötta, säger ni? Det är ni nog, men ni märker det inte, eftersom ni varit rodd. Och med det lilla påpekandet må det vara slut på min utläggning.

E. TH.

NERLIENS

KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33

Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

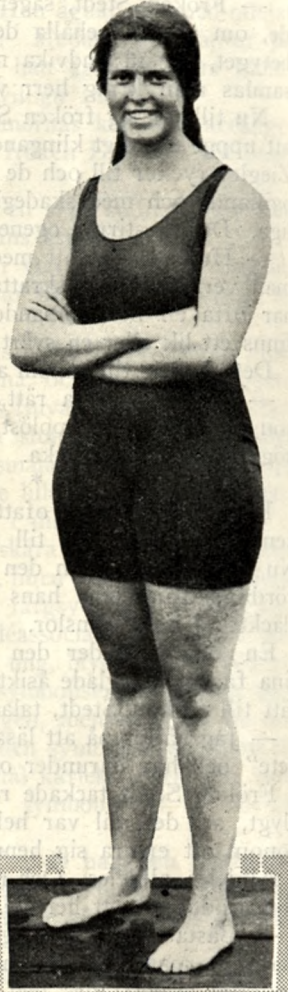
Vinägrons Bordsenap

är marknadens förnämsta. Gör import obehövlig.

LEK OCH ARBETE I NATURENS GRÖNA SAL

En bild från Rödakorskursen i Bollnäs folkhögskola. Från höger till vänster: Dr. Greta Muhl, systrarna Nanna Rosenblad, Maria Lindhagen, Mina Österlund och Ellen Carlson.

Jane Gylling, Göteborg, mästarinna i livräddning i Svenska spelen. Foto Modin.

En sommaridyll från Limhamn: Mormor undervisar i vävning. (Foto Erik Jeppson).

Bollekar på gårdsplanen i Bollnäs. I bakgrunden huset där matsalen och barnkrubban äro belägna.

Deltagarna i Rödakorskursen ta ett uppfriskande bad före middagen.

Röda Korsets mycket uppmärksammade serie Sjukvård för hemmet avslutades i Iduns förra nummer. De undervisningsämnen, som där behandlas, ingå i programmet för den Röda Korskurs, som nu pågår i Bollnäs. En av anordnarna av kursen skriver härom till Idun:

PÅ EN HALVÖ I EN AV LJUSNAN bildad insjö ligger Bollnäs vackra folkhögskola där, under tre veckors tid, Svenska Röda Korset anordnat sina kurser.

Från alla delar av landet ha deltagarna kommit, ända från så öde liggande platser att det behövs 16 mil att medelst vandring på smala stigar, därefter cykel och (Forts. sid. 753.)

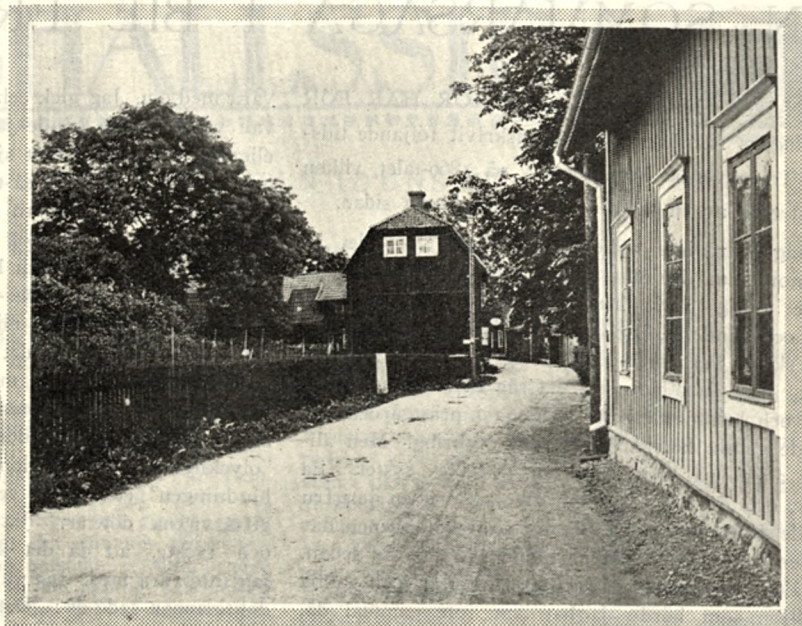

Från den stora gymnastikdagen vid Bosjökloster: den stora barntruppen defilerar förbi kronprinsen, som synes längst till vänster på estraden. Bredvid honom general Mörcke och längst till höger landshövding R. de la Gardie. Foto Ohm.

STORGATAN

Malmö Storgata mot väster, där gammal och ny tid mölas.

Storgatan i Sigtuna är en lantlig idyll.

Denna Storgata, som ligger i Halmstad med den gamla historiska Norreport i fonden, är en omluckyt promenadplats för stadens skolorngdom.

Piteå Storgata med sill hörn av Stadsparken är rätt typisk för pulsådran i många småstäder även under mera sydlig breddgrad.

Ni tror, att den här lustiga lilla gårdsinteriören med den svarta katten, som åker gammaldags tvåhjuling, är lagen i Trosa eller Tomelilla! Men i själva verket är adressen Storgatan 17 i Stockholm.

DE SVENSKA SMÅSTÄDerna, som ofta äro förtjusande skapelser och med rätta fått sig äreminnen uppresta i vår litteratur, ha nästan alla en Storgata, stadens centrum och stolthet. Det kan vara en kullerstensgata, där trafikanten — åtminstone den främmande — spetar på "borgmästar-raden" i mitten för att undgå benbrott, medan ivriga gumhuvuden kika fram i skvallerpegel mellan balsaminkrukor. Det kan också vara en vanlig landsväg, kantad av gröna gärdar och några husrader i en stad, vilken som t. ex. Sigtuna viker undan för den sökande blicken, eller en liten gata med vita tvåvåningshus och hyggelig stenläggning, flitigt nött av gymnasisters och skolflickors fötter. Den lilla staden behöver en storgata av samma skäl som det fridfulla Hjo behöver en Regeringsgata mellan sina näpna kåkar och trädgårdar — för att hävda sig. När staden blir fullvuxen eller kommer i backfischåldern, händer det att den tappar Storgatan eller också störtas den från sin ställning av någon Kungs- eller Drottninggata. Även gator ha sina öden, skulle man kunna säga med en lätt travestering av Horatius. Stockholm har bibehållit sin storgata, dock endast som stora farleden i den gamla Östermalmsstaden. Här blandas gammal och ny tid på ett lustigt sätt. Ett kvarter från den här återgivna idylliska gårdsinteriören, — där det inom parentes inte ens lär saknas en spågumma och där husen ha klocksträngar och skvallerpegel — finns ett högt modärnt hus med takträdgård!

R.

EN SOMMARSAGA I BIE FRÅN BÖRJAN AV 1860-TALET

EN AV IDUNS LÄSARINNOR HAR FÖR tidningens räkning älskvärt nedskrivit följande tidsbild från svenskt brunnsortsliv på 1860-talet, vilken illustreras av en av våra bilder på första sidan.

"Jag var inte fyllda 19 år ännu", — det är farmor som berättar sina ungdomsminnen. Jag hade aldrig varit hemifrån, jag hade lekt och läst och funderat, jag kunde dansa och rida och rita och skriva vers, men hade aldrig sett något av världen. Jag visste bara, hur det såg ut i socknen hemma, och hur det gick till hemma i prästgården och på de gamla herrgårdarna runt omkring. Men allting annat var som en dröm. Så blev syster Nila sjuk, och det blev bestämt, att jag och en jungfru skulle följa henne till Bie för att sköta henne där under sommaren. Det är nu mer än 60 år sedan. Vi åkte hemifrån med våra egna hästar, och gamle Stalljon som körde, ja han var inte gammal då, och mor var med.

Hon presenterade mig för doktorinnan L. och generaldirektörskan X. och bad denna föra ut mig i societeten och ge mig råd, hur jag skulle skicka mig och vara som en sorts vice mamma för mig. Vilket hon även lovade. Hon hade förresten två egna unga vackra döttrar, som voro betydligt äldre än jag, men som varit med ute i världen. De kommo från Stockholm och hade fina klädningar, men jag hade bara mina enkla bomullsklänningar, som jag sytt själv, och mor klippt till.

Så skulle det bli den första stora balen. Det var ungherrarna som bjödo, och de hade bett generaldirektörskan X. framföra inbjudan till de unga damerna, ty det ansågs ej passande på den tiden, att herrarna gjorde det själva, direkt till oss. O, vad jag väntade och väntade! Men jag fick ingen inbjudan, fast jag visste, att de önskade, jag skulle vara med. Så kom den stora kvällen, och jag var ej bjuden. Jag satt en stund och grät hos syster Nina, men sedan gick jag ut i kvällen. Jag var ju inte fyllda 19 år, och det var min första stora bal, som jag skulle fått

vara med om. Jag gick och gick, inte såg jag att det var vackert, inte kände jag att björkarna doftade eller att taltrasten slutat sjunga. Jag gick ifrån vägen på en stig och kom så till en å, som jag ej kunde hoppa över. Och ingen bro fanns det. Jag tog då och samlade ihop en hel hög med gårdselrä, som jag lade korsvis över ån och kom så över, men då var jag svettig och trött och — lugn igen och gick direkt hem för att lägga mig.

Under tiden hade det skickats flera bud från societetssalongen efter mig, och strax jag återkommit, kom doktorinnan L. själv upp och sade, att det var ett missöde, att generaldirektörskan "olyckligtvis råkat glömma bort att framföra bjudningen" etc. Men ser ni, hon hade två egna giftasvuxna döttrar. Ja, jag sade nej i alla fall, och tyckte, att då det kom så här sent, så ville jag inte vara med. Jag var litet stursk, ser ni. Men doktorinnan sade då: "Det passar sig inte för Mamsell, som är så ung och bara en fattig flicka att vara högfärdig, så tag nu bara och byt kläder och kom med!" Jag gick, men inte bytte jag kläder inte, för något ville jag väl visa, hur de burit sig åt, och i dammiga skor och min vardagsklänning gick jag vid hennes sida. Men då hade de trevliga kavaljererna redan gått, så jag dansade bara ett varv med en, som var tråkig och dansade illa. Men jag dansade bra och det visste de alla från de vanliga dansaftnarna i societetssalongen.

Ja, det var första gången det. Sedan blev det bättre. Det var den lyckligaste sommar jag upplevat", och farmor torkade en tår med näsdukssnibben på vänstra kinden, snöt sig och fortsatte. "Mot slutet av sommaren började de resa den ena efter den andra och alla, som reste, fingo blommor, och en morgon skulle löjtnant Y. resa. Jag gick upp tidigt och plockade olika vilda blommor och band ihop dem till en bukett efter mitt huvud, så att jag tyckte de passade vackert tillsammans och passade åt honom. Si, jag hade inte råd som dom andra att köpa buketter hos trädgårdsmästaren. På vä-

gen genom parken stötte jag ihop med generaldirektörskan och hennes båda döttrar med var sin rosenbukett. Då sade den yngsta av dem: "Nej, titta mamma en sådan bukett Julie har, så söt den är! Då vill jag inte lämna fram min!" Men generaldirektörskan X." — farmor drar alltid både namnet och titeln — sade: "Ser du, sän't där kan passa för mamsell Julie, som är litet smått artistisk av sig, men inte för dig. Din bukett är ju förresten mycket finare och dyrbarare". Ja, så kommo vi fram och där stod löjtnant Y. redan uppe i trillan med hela famnen full av buketter och skulle just köra i väg, så vi hunno bara räcka upp våra blommor. Och så for han. Men han vände sig om och kastade ner alla blommorna i kärran och tog bara en bukett, och den viftade han med åt oss alla så länge han syntes; ända till svängen. Inte vet jag om det var en slump, eller vad det var, men det var min bukett han viftade med, och det såg generaldirektörskan och gav mig en blick.

Det blev nu varken jag eller någon flicka X, som blev hans löjtnantska. Men ett par år efteråt fick jag höra, att han var död. Han hade vaknat en morgon, och bett sin hustru draga upp gardinen. "Jag är så trött, jag orkar inte", hade han sagt, "så vill du vara snäll och göra det." — "Det kan du göra själv", svarade hon, varpå han förargad sprang ur bädden, drog upp gardinen och föll död till golvet av hjärtförlamning i detsamma. Jag tänkte då: "Så hade jag aldrig gjort, jag hade allt gått upp hur sömnig jag än varit och dragit upp gardinen jag, om han bett mig och då hade det aldrig hänt. Eller kanske det hänt i alla fall", nickade farmor resolut och slöt, "och förresten fick jag den bästa man, som funnits, och hade aldrig kunnat bli lyckligare än jag varit. En sän man som min Axel kan ni aldrig få", säger hon åt de kringstående flickorna och fruarna. "Och en sän äkta man blir ni aldrig", sade hon med en nick åt släktens manliga medlemmar.

(Forts. fr. sid. 743.)

övningar. Men som det tog starkt på krafterna att arbeta med en stor skara, så funderade han ut hur han skulle konstruera maskiner till hjälpare. Det rymliga växt-huset var inrett till gymnastiksal med värmeapparat, badkar och duschrum. Vid sidan av den mekaniska förekom naturligtvis också vanlig friskgymnastik.

Gemensamt för denna tids flickpensioner var ju att föreståndarinnan härskade suveränt och planlade undervisningen efter bästa förstånd och samvete. Men nya riktningar började göra sig gällande, och nya lärometoder utarbetades. Det var också fråga om att anställa några från det nybildade Kungl. seminariet utexaminerade lärarinnor, men därav vart intet. Emilie Zander beslöt, att så länge skolan var kvar vid Partilled skulle allt bli vid det gamla (den flyttade först till Karlslund vid Örebro och sedan till Hjulsta nära Enköping). Hur eleverna själva reagerade mot nyheterna bevisar ett yttrande av en elev i högsta klassen: Vem här kommit E. Z. att tveka, att känna sig modfärdig, att se sig tillbaka? Jo den som förordnat, att skolschemat i stället för att skrivas med blyerts skall inristas i klippan, den som genom att stereotypera undervisningen stryper varje ädelboren pedagog. Och en annan diktade en visa, ur vilken vi citera följande strofer:

Vad rosenkimmer över flydda dar,
Då blott med blyerts schemat skrivet var,
Då älskat ämne lästes dagen lång,
Då studiet var vila, rasten tvång.

Som prålig papegoja schemat står,
Och pråligare blir hon år från år.
Man enheten för mångfalden förglömmar,
Och flickans själ med tratt på flaska tömmer.
Och flaskan korkas, pryds med etikett.
Allt är så systematiskt och så nätt.
Men när man korken se'n ur flaskan drar,
Av flickans hjärtblod finns ej droppen kvar.

Jag är en femtonårig flicka blott
Och kan ej skriva lag för gossars lott.
Men om ej gossens mor skall bli en flundra,
Så måste hon ha ro att drömma, undra.
Ty ädel dröm i ungdomsår det är
Den mark som hjältemödrar alstra plär,
Men tvingas flickan bli en schemats docka,
Så får du endast bittra frukter plocka.

Allt upprepar sig! Dikten kunde till sitt innehåll vara skriven av Ellen Key i Barnets århundrade!

Den Zanderska helpensionen är den största Sverige haft; där fanns tidtals ett 60-tal elever. Skolan har alltid fått det amp-laste erkännande. »Eleverna fingo där lära sig, att inga talanger frikalla kvinnan från det dagliga livets eller hemmets plikter, och att i vilken levnadsställning som helst är det den arbetande som skall adla arbetet». (I tidskriften Verdandi 1902, 4:de häftet finnes en synnerligen väl skriven berättelse om Zanderska pensionen av fru Maria Stridsberg).

Bland de lärarinnor som utbildades hos Cecilia Fryxell blevo många framstående i den svenska flickskolans historia, t. ex. Sigrid Rudebeck i Göteborg, Maria Henschen i Uppsala, Eve Marie Rappe på Skansen. En av dem var Sophie Posse, en eldsjäl, som levde för religion och pedago-

gik». Hon hade i Tyskland studerat Herrnhutarnas uppfostringsanstalt i Christiansfeld, till vilken det på den tiden var modernt att skicka skandinaviska lärjungar. Hemkommen övertog hon, år 1852, mamsell Kocks skola vid Regeringsgatan i sedermera »Tystra Marias hus». Den hade förut tillhört en mamsell Bjurstedt, och på den tiden hade Sophie Posse och Karin Ahlin varit lärarinnor där. Sophie Posses skola låg först i Clara Bergsgränd. Hon mottog både hel- och halvpensionärer, och då elevernas antal stigit till 40 flyttade hon med sin skola in i en för den tiden synnerligen ståtlig våning i Brunkebergs hotell.

Emellertid dog Sophie Posse redan 1855, och hennes bror, Väktarens redaktör, erbjöd då Fredrique Unge att överta skolan. Hur mycken tvekan och överläggning måtte ej det erbjudandet ha orsakat Fredrique Unge och hennes fästman, pastorsadjunkten Gustaf Hammarstedt. För henne var det på ett sätt uppnående av hennes drömmars mål, ty hon hade alltid önskat en egen skola. Men giftermålet? Ja, det skulle dröja många år, innan det bleve av »på den långa adjunktbanan». Nu skulle det ju genast kunna bli verklighet med båda makarna som självförsörjande. Men priset var avstående av ett gemensamt hem. Så det var säkert ej med odelad glädje de båda unga beslöt sig för att anbudet skulle antagas.

(Forts.)

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT. — GLIMTAR FRÅN IDUNS PROVKÖK.

NÅGRA SMÅ VINKAR I KONSERVERINGS-TIDER.

NU ÄR JUST TIDEN DÅ FLERTALET HUS-mödrar stå mitt uppe i konserveringsarbetet med alla dess mödor och besvärligheter. Ty den trev-nad, som detta arbete säges innebära, den känner man ej av, förrän när senhösten sätter stopp för alla vidare utflykter i den vägen, och man sedan har att till vintern taga fram burk efter burk av 2-3 månaders intensiva arbete.

Det är något högst eget med konservering och allt vad därtill hörer, vilken gren denna än sedan må beröra inom det rika och växlande arbetsfältet. Ty man må varje år föresätta sig, huru bestämt som helst, att när den tiden kommer, skall man blott koka in nått och jämt så mycket att man reder sig över vintern och förvåren. Men jordgub-barna ha inte hunnit komma, förrän man faller för frestelsen att koka in både sylt, kompott och saft, och när så klarbären mogna, fortsätter man undan för undan, genom alla bärslag, så äpplen, päron och plommon, gurkor, tomater och grönsaker ända tills fram mot oktobers frostbitna slänbär. För att nu inte tala om *svampen*, som kan hålla på alltifrån medio av juli till fram emot oktober månads slut!

Om nu än tid, krafter, socker, burkar, pytsar m. m. räcka till för samtliga konserveringsorgier, så är det ändå något, som i nio fall av tio ej medhin-nes. Och detta är de flitiga damernas stackars fing-rar och naglar, vilka oftast äro i ett bedrövligt tillstånd. Det hjälper ej huru vederbörande tvätta, gnida, ja, formligen skura sig, fingrarna äro och förbli under konserveringstiden permanent brun-eller mörkstrimmiga med mer eller mindre sorg-tyngda naglar. Detta till stor sorg, när dessa ar-betsamma damer någon gång slå sig lösa och t. ex. deltaga i ett namnsdagskafferep eller ett kräftkalas, eller t. o. m. en regnigt afton taga en stilla bride.

Men det finnes dock några sätt att undgå de värsta hemsökelserna, vilka här nedan i största korthet skola andragas.

Först gäller det då ett klokt *förebyggande* i det att innan man börjar bärens rensning, fruktkokning, svamprensning o. dyl. ingnida de förut väl med *god* tvål tvättade och sedan lätt sköljda, men ej fullt torkade händerna med något lämpligt fettämne, t. ex. lanolincreme, "crème Maniol" e. dyl., varvid tillses att denna tränger väl in i porerna. Särskild är man noga att få fettet in under naglarna, där huden är särdeles ömtålig.

Så mycket som låter sig göra, användes vid rensningsarbetet nysilverkniv, vilket bidrager till att resp. safter och syror ej bli allt för missfärgande för huden. Med en vanlig fruktkniv kan plommon, vissa slag av lösa päron och äpplen samt ej allt för mycket insektsangripen svamp göras i ordning. När en stålpenkniv dock måste användas, vilket ju oftast är nödvändigt, omlindas skaftet och nedre delen av bladet med rent papper, vilket hjälper till att skydda fingrarna.

Efter slutad skalning, rensning etc. får man ej direkt tvätta sig med tvål och vatten. Tvålen bör man undvika åtminstone de första 10 timmarna — helst dubbel så lång tid! Ty tvålen skulle i stället för att rengöra händerna, göra dem ännu värre. I stället tar man en halv citron och trycker fing-rarna i denna samt gnider handens innersida jämte annars angripna ställen med saften. Först därefter doppas händerna i varmt vatten, och äro de mycket angripna, gnidas de med en smula kraftskurpulver, varefter de sköljas i kallt vatten och ytterst väl avtorkas. — Vill man ytterligare förbättra fing-rarna, gnidas de med ett stycke pimpsten.

Under naglarna för man försiktigt en slät, smal träpinne, lindad med litet bomull, varvid denna doppas i citronhalvan. Med fördel instickas nag-larna i det vita av citronskalet. Samma citron kan användas ett par gånger, då förvarad i en lämplig kopp e. d. Ty kommer den emot lavoarens mar-morskiva gör den fula frätande fläckar, som äro omöjliga att sedan taga bort. — I brist på citron, kan med fördel användas citronsyra. Proportion är 1 tsk. kristalliserad citronsyra mot 1½ dcl. ljumt vatten. Lösningen förvaras på en väl korkad flaska, denna sedan ställd på en säker plats.

Först vid sängdags ingnidning händerna med nå- gon god crème eller olja, eller också med den gam-

la välkända blandningen lika delar sprit, glycerin och rosenvatten.

Till slut några små vinkar vid själva arbetet: Bred flerdubbla tidningar över bord och bänkar där bär, krukor och fat ha sin plats och där rensningsarbetet pågår! — Se till att det i närheten finnes mjukt papper för att vid behov torka av fing-rarna på! Ha noga reda på vikten av syltgrytan, och använd om möjligt alltid samma — helst låga — porslinskruka, i vilken de rensade bären etc. nedläggas. Genom att noga ha i minnet vad resp. kärll väga, besparar man sig en hel del besvär och tankearbete. Man trär nämligen ett tjockt snöre genom kärlets öron, knyter det samman och väger så krukan etc. med bär på betsmän. (Detta senare givetvis endast i de fall då en pålitlig och stadig våg saknas. — En vanlig låg, grävit stenporslinskruka, som rymmer omkr. 4 lit., väger i allmänhet 2¼—2½ kg., medan en ordinär stor syltkittel i alu-minium väger ¾—1 kg. Däremot väger en lika stor syltgryta i emaljerat järn omkr. 3½ kg.

Det kännes mycket lugnt att ha en s. k. konser-veringsuniform. Den mest praktiska torde vara ett rymligt ärmförkläde med skärp och med halvkorta eller ännu bättre långa linningförsedda ärmor, som kunna vid behov vikas upp. Materialet tvättbart, men ej för ljus.

Skulle, trots all försiktighet, fläckar från bär eller frukt komma på dukar eller kläder, bruka dessa ganska lätt kunna avlägsnas, om man *så snart som möjligt* slår kokande vatten — utan tvål eller såpa — på fläcken. — Inbitna fläckar på vitt tyg, borttagas med vanligt fläckvatten — sådant som brukar finnas på apotek — som sedan väl bortsköl-jes med hett och sedan kallt vatten; i annat fall frätes vävnaden av fläckvattnet.

NÅGOT OM FILMJÖLK OCH FILBUNKAR. (Eftertryck förbjudes.)

Filmjolk och filbunke äro ett par städse stående rätter på sommarmatsedeln. Men, ack vad dessa båda förträffliga anrättningar kunna både smaka och se olika ut, trots att den ursprungliga mjölken kan ha varit av samma slag! I ett fall är filmjöl-ken len och av en frisk, fin syra, i ett annat fall är den grymig, besk och ättiksyr. — Och en fil-bunke kan på ena hållet vara sval, jämn och fast, medan den på det andra är ljum, vasslig och besk.

Har man god söt mjölk, vars gräddes man ej är mån att skumma av efter 12-18 timmar, är det ingen konst att få en utsökt filmjolk eller fil-bunke. Hemligheten ligger endast däri, att mjöl-ken förut skall stå på ett ganska varmt ställe för att så snart som möjligt "gå ihop". Detta "ihopgå-ende" — d. v. s. att syrebildning uppstår — påskyn-das genom att kärlet, innan den söta mjölken isläs, bstrykes med sur gräddes, ej för gammal. Kärlet täckes därefter med tunnt tyg, t. ex. moll, tyll, musslin eller vad man har av dylikt i sina göm-mor. Mjölken får stå på varm plats 18-24 tim., varefter den flyttas på den svalaste och luftigaste plats som finnes i huset, för att sedan efter ett par timmar serveras. Avkyllningen kan dock även för-siggå fort nog genom att mjölkfatet eller filbun-karna få stå en stund i kallt vatten.

God filmjolk (för 6 pers.). 1½ lit. söt oskum-mad mjölk, 1-2 msk. sur eller syrlig gräddes.

Ett mjölkfat får stå med rent, hett vatten så att det blir genomvarmt. Vatten slås bort, fatet torkas hastigt och bstrykes raskt med den sura grädden, varefter mjölken slås i. Fatet täckes med en tunn duk, ställes på varm plats och får stå 18-24 tim., varefter det flyttas på svalt ställe. Efter en eller annan timme avskummas grädden och vispas till skum. Filmjölken slås i soppskålen, och gräddskum-met lägges ovanpå. Serveras omedelbart.

Extra fin filmjolk.

Samma förfarande som i ovanstående recept, blott med det tillägget att man vispar 2-2¼ dcl. tjock gräddes till skum. Den vispada *sura* grädden (den avskummade) slås tillbaka till filmjölken, vilken se-dan hålles i soppskålen och belägges med den söta grädden. — Att vid tillagningen lägga i socker eller att t. o. m. driva välmeningen så långt, att man tillsätter ingefära är ett felgrepp. Ty det finnes

nämligen personer, som föredraga sin filmjolk utan någon som helst tillsats av krydda.

Vispad sur mjölk.

Mången kan ej föredraga filmjölken anrättad på ovanstående sätt; de hysa nämligen en outrotlig motvilja för "klimparna". Det blir då ett hårt vispa först mjölken och sedan grädden, vilken senare fördelas ovanpå. — Vispning kan även vara att fö-redraga i de fall, då man har enklare mjölk, från vilken delvis eller så gott som fullständigt grädden är avskummad och använd.

Obs! All filmjolk bör tillagas i *sista stund före serveringen*; emedan den en gång rubbad eller rörd, mycket snart vasslar sig.

Tätmjölk är en "produkt" som är särdeles om-tyckt i Norrland. För erhållandet av denna, gnides kärlet med de lätt slemmiga bladen av "tätörten" (Pingicella) varefter mjölken ihålles. För att få den rätta smaken, skall tätmjölk långsamt gå ihop, minst två dygn erfordras, helst dock tre. Se-dan man en gång fått mjölken "lång", kan man taga av samma mjölk, undan för undan för att få ny tätmjölk.

Filbunke.

Glasburkar eller i brist därpå djupa tallrikar, be-strykas var och en i botten med 1 tesked sur gräd-de, varefter omkr. 2½ dcl. söt mjölk hålles i varje. De få sedan, liksom vid filmjolk först stå på varmt ställe omkr. 24 tim., varefter de avkylas i kallare, isskåp eller ock i kallt vatten.

Extra god filbunke.

Glasburkarna sköljas med fin vinättika, som väl avhålles. I botten lägges 1 tesked sur gräddes och sedan fylls varje bunke med 2 dcl. avskummad söt mjölk och ½ eller 1 dcl. söt gräddes. Filbun-karna behandlas sedan som i ovanstående recept. Många personer önska, utom socker och ingefära (helst *hemmastött* eller *hemmariven* sådan) att till sin filbunke bjudas riven grov surlimpa. — Av mångårig personlig erfarenhet kan jag tillråda att i stället, ovanpå ingefäran och sockret breda ett täm-ligen tjockt lager av grovstött grovt spisbröd. Här-till äro de småbitar, som ständigt samlas i botten av paketet eller korgen, lämpliga.

IDUNS KÖKSALMANACK.

(30 juli-5 augusti.)

SÖNDAG. *Frukost*: Smör, bröd, rädisor, ost, kallskuret; plättar med sylt; kaffe eller te med vetebrod. — *Middag*: Vegetarisk blomkålspuré; kalvstek med sockerärter, morötter och färsk po-tatis; jordgubbar och vispad gräddes.

MÅNDAG. *Frukost*: Gräddsill med nykokt pota-tis; smör, bröd, rädisor; kaffe eller te. — *Middag*: Kall kalvstek med varma legmyer (t. ex. helkört blomkål, turska bönor e. dyl.), potatis och varm säs; körsbärs-soppa med uppstjälpt klimp.

TISDAG. *Frukost*: Bräckkorv med potatis; smör, bröd, rädisor; kaffe eller te. — *Middag*: Stuvade abborrar med potatis; kall maizenapudding, kringlagen med saftsås.

ONSDAG. *Frukost*: Löskokta ägg, smör, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te. — *Middag*: Sufflé på kalvstek (rester) med svamp- eller steksås; potatis och grönsallad; filbunke.

TORSDAG. *Frukost*: Bräckt skinka och potatis; smör, bröd, rädisor, kaffe eller te. — *Middag*: Färsk bondbönsoppa; ugnspannkaka med sylt (dub-bel sats av pannkaka för en annan dags frukost).

FREDAG. *Frukost*: Dillsill med potatis; smör, bröd, ost, kaffe eller te. — *Middag*: Hälleflundra stekt som biff med lök; potatis; hallon och mjölk.

LÖRDAG. *Frukost*: Uppstekt pannkaka (rester) med sylt, smör, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te. — *Middag*: Kallops med potatis, grönsallad och gurka; blåbärs-soppa.

RECEPT:

(Eftertryck förbjudes.)

Vegetarisk blomkålspuré (för 6 pers.). 1 stort eller 2 medelstora blomkålshuvud, 1 liten purjolök, 1-2 palsternackor (eller litet selleri), 2 lit. vatten, 2 msk. smör (60 gr.), 4 msk. smör, salt, socker,

RUMFORD BAKPULVER

Bakar hastigt, misslyckas aldrig.

(Amerikas bästa)
Receptbok gratis.

Finnes hos Eder handlande.

Tveka ej i valet av tvål

utan köp

Gahns Lanoiatvål

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad endast
Konfekt 4:70 kr.
Marmelad per ask

till landsorten fraktfritt 5:20 kr. pr. ask rekommenderas.
PERCY F. LUCK & CO

BECKERS

PASSA PÅ NU

när familjen är på landet
och fernissa korkmattorna
med

**Beckers
Linoleum-
fernissa**

Den lämnar ett glänsande
och hållbart resultat.

BECKERS

KNUTSONS
Specialaffär för
Bäddmöbler och
Sängkläder.
Dalag. 14

**Gynna Iduns
annonsörer!**

**JAMAICA
BANANER
FRUKT OCH MAT.**
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv

The Banana Company A.-B.

Norrandsgatan 16 - Stockholm.

peppar. — I soppskålen: 1—2 äggulor, 2 dcl. tjock grädde.

Blomkålen skrapas där så är behövt, delas i klyftor, vilka sedan få ligga i ättiksblandat vatten 1/2 tim. Rötterna ansas och skäras i bitar och likaså purjon. Den avspolade blomkålen och rötsakerna kokas i vattnet, tillsatt med salt, tills alltsammans är mjukt, då det passeras. Smöret och mjölet fräses, den passerade massan tillsättes, och när redningen är jämn, påspädes grönsakspadet småningom. Soppan får under ständig vispning koka några få min. och avsmakas med kryddorna. Äggulan (eller gulorna) vispas tillsammans med grädden i soppskålen, och soppan dithålles under kraftig vispning. Serveras med ugnstrostade ostsmörgåsar, eller stekta brödtårningar eller också med små särskilt kokta blomkålsklyftor.

Sufflé på kalvstek (för 6 pers.). — 2 1/2—3 hekto stekt kött (benfritt), 80 gr. smör, omkr. 1 tsk. finhackad rödlök (1 liten lök), 2 rågade dcl. mjöl (130 gr.), 6 dcl. mjölk, 4 stora ägg (eller 5 små), salt, vitpeppar.

Köttet (rester från kalvsteken) hackas mycket fint. Smöret fräses med den finhackade löken och mjölet 3 min. Mjölken påspädes småningom, och såsen får under vispning koka 4—5 min. Kokkärlet ställes i en balja med kallt vatten — detta för smeten skall fortare svalna — och med sked röres i redningen tills denna är nästan kall, då gulorna en i sänder tillsätts. Mellan varje gula röres 2 min. Efter gulorna iblandas köttet, varefter röringen fortsättes 10 min. Massan avsmakas med kryddor, och de till hårt skum slagna äggvitorna nedskäras. Massan hälls i en smord form, brödbeströdd form, som endast fylles till drygt hälften. Formen förses med lock eller överbindes med ett smort segt papper, och puddingen gräddas i vattenbad på spisen minst 1 1/2 tim., men gärna 2 tim. Uppstjälpes på varmt fat och serveras med stek- eller svampsås samt potatis.

Färsk bondbönsoppa (för 6 pers.). 3/4 lit. spritade, ej för stora bondbönor, 3—5 medelstora morötter, 1 liten purjolök, 2 msk. smör, 3—4 msk. mjöl, salt, socker, vitpeppar, 1/2 lit. mjölk, omkr. 1/4 lit. spad av bondbönsorna etc., persilja.

Bondbönsorna kokas tillika med de i strimlor skurna morötterna samt purjolöken i omkr. 1 1/2 lit. lätt saltat vatten. Smöret och mjölet fräses, bönspadet påspädes och därefter den uppkokta mjölken. Bönorna och grönsakerna iläggas och soppan avsmakas med kryddor samt tillsätts med 1—2 msk. hackad persilja.

Anm. Önskas soppan finare, vispas i soppskålen i äggula med 1 dcl. grädde, innan soppan dithålles. Vackrare blir soppan, om bondbönsorna först hastigt förvällas, varefter de färdigkokas i nytt vatten.

Hällefundra stekt som biff (för 6 pers.). Omkr. 1/4 kg. hälleflundra (en kort, tjock bit), 1 rågad msg. salt, 1/2 tsk. vitpeppar, 5—6 msk. ättika. Till stekning: 2 msk. smör, 2 msk. kokossmör (eller flottyr) (60 gr.), 1 portug. lök. Till sås: 1 liten msk. mjöl, 4—5 dcl. fiskbuljong (kokt på skinn, ben eller fenor). — Fisken befrias varsamt från skinn och ben, vilket allt sköljes varefter man kokar buljong på det. Fisken skäres i 2 cm. tjocka skivor, vilka läggas bredvid varandra på ett större fat. Skivorna beströms med saltet och vitpepparn och begjutas med ättikan. Efter 1 timme tagas skivorna upp och få rinna av på duk. — Smöret och flottyrren upphettas och fiskskivorna brynas hastigt häri. De uppläggas på varmt serveringsfat, och den i tunna skivor skurna löken brynes i fett. Mjölet iröres, fiskbuljongen spädes på och såsen vispas tills den är jämn. Om så önskas tillsättes helt litet grädde. Såsen slås omkring "fiskbiffarna", som genast serveras med nykokt potatis. — Anm. Mången föredrar att steka löken först i smöret, varefter den upptages och varmhålles för att sedan strö över fisken sedan den kringslagits med såsen.

(Forts. fr. sid. 748.)

skjuts nå fram till närmaste järnvägsstation. Det är 46 elever, uppdelade på olika avdelningar, som här få undervisning. Den största avdelningen är den för folkskolelärarinnor och skolkökslärarinnor vid fortsättningsskolor, vilka genom statsstipendier, förmedlade av Kungl. Skolöverstyrelsen, beretts tillfälle deltaga i kursen. Den avser att åt dem, som skola undervisa i det nya ämnet hemvård, ge en inblick i hemsjukvård, första hjälpen vid olycksfall och barnavård.

Den andra avdelningen omfattar en skara arbetsstugulärarinnor från Norrbotten, vilka på sina öde liggande arbetsfält behöva lära sig att räcka en hjälpande hand, när olycksfall och sjukdom inträffa och lära sig förstå vikten av att i tid söka föra de sjuka till sakkunnig hjälp.

Den tredje avdelningen omfattar Röda

- Steinway & Sons -

**Lundholms
Planomagasin**

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Skönhetsvård.

Under många år fanns icke den äkta engelska "Erasmic Vanishing Hud-cream" i parfymaffärer här i Sverige och dock hade dess rykte nått hit genom en hel del av societetens damer, som hade lärt känna och uppskatta detta enastående skönhetsmedel i dess hemland och sedermera anskaffade creamen direkt från England.

Erasmic Vanishing Cream, som besitter hemligheten med skönhetsens och ungdomens bevarande, finnes nu i Sverige och säljas i burkar à Kr. 2: 25.

Erasmic Perfumers, London & Paris
Huvuddepot för Sverige Carl Dichtel
A/B, Sthlm, Tunnelg. 19. — Riksb. 10288

Kejsar-Borax

Det bästa toalettmidlet.

Holvich Mack Naphl. Um & D.

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

HÄLSA OCH SKÖNHET
genom
KROPPSKULTUR

av
HALDIS STABELL
Rikt illustrerad

Kr. 5:—

WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

VITA KAPPOR

tvättas kemiskt.
Förstklassigt utförande
hos

LUNDBY

Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

SOLO-KAFFE
AB. MALMÖ
KAFFEKOMPANI
ÄR DET BÄSTA
JAVAKAFFET

Använd
alltid

Kalmar
Ristärkelse
och Ni blir belåtna med resultatet.
Kalmar Ångvarns A.-B.

Korsets s. k. ödemarkssamariter, vilka under distriktsköterskornas ledning skola verka på sin hemort, och vid de sjukhärbärgen, där sköterskorna behöva en något utbildad hjälp.

Den fjärde avdelningen är en instruktionskurs för utbildade sjuksköterskor, vilka sedan skola undervisa vid Röda Korsets upplysningskurser för allmänheten och vilka för denna sin verksamhet behöva lära sig en del metodik och pedagogik. Dessa ämnen behandlas av fröken Ida Norrby från Uppsala, varefter deltagarna få ge provlektioner, bedömda ur såväl formens som innehållets synpunkt. Under första veckan har barnläkaren doktor Greta Muhl från Stockholm givit en serie föreläsningar i barnavård, varefter deltagarna turvis vid en tillfälligt inrättad barnkrubba under sakkunnig ledning få sköta en del småttningar. Varma soliga dagar äro barnen placerade ute i parken, där de tyckas trivas synnerligen väl.

För alla avdelningarna äro läkarnes föreläsningar gemensamma och utom doktor Muhl komma doktor Andrea Svedberg, K. Grönstedt, G. Stéenhoff, G. Engstrand och Sjöquist att behandla olika ämnen av allmännyttigt innehåll.

Den praktiska sjukvårdsundervisningen ledes av syster Nanna Rosenblad och med liv och lust arbeta deltagarna med olika slags bäddningar, omslag, lyftningar o. d. Det är knogiga och arbetsamma veckor, men när intresset är stort, flyga dagarna fort. Mellan lektionerna badas vid en inbjudande sandstrand, men även hit når undervisningens vakande öga ity att såväl simning som livräddning där demonstreras.

På kvällarna lekes friluftsspel eller också kommenderar gymnastikdirektören sin trupp i gymnastik, som är lagd så att deltagarna från arbetsstugorna kunna tillämpa den bland sina barn. I. S.

Kyrklig konst på Ersta.

Antependium på röd rips för Mularps kyrka i Västergötland.

DET ÄR SÄKERT ICKE ALLA SOM VETA, att Diakonissanstalten i Stockholm vid sidan av sin övriga välkända verksamhet också arbetar för kyrkornas värdiga prydnade. Sedan 1880 finns där en paramentavdelning där flitiga brodöser under årens lopp förfärdigat altarskrudar till omkring 220 kyrkor och sömmat 60—70 mässhakar förutom en mängd mindre kyrkliga textilier. I 29 år förestods verksamheten av fru Alida Heimbürger och efter

F. PAULIUS

Ovicula
(Ägg) Tvål

En modern skönhetsvål

fulländad, och i sina balsamiska ingredienser sammansatt efter samma principer som antikens skönhetsrecept är OVICULA (ägg) tvål.
Våra främsta skådespelerskor, som bäst förstå vad en vacker hy betyder, använda och rekommendera därför Ovicula-tvålen. Om även Ni börjar använda den, skall Ni snart kunna spåra en avgjord förbättring av Eder hy.

Då alla husmödrar erkänna att
ZENITH'S EXTRA VÄXT

förtjänar hedersplatsen som
finaste hushållsmör bör
det aldrig saknas i något hem.

Veckokrönika HAMMARGREN & Co

Kungsgatan 15,
— Göteborg. —

Tel. 16199. Telegr. Grenhammar.

Vad är mest ägnat att väcka min förvåning? Är det varornas höga kvalitet, deras rika sortering eller de billiga priserna? Jag vet det ej. När jag genombläddrar Ahlén & Holms, Stockholm, sommarkatalog, finner jag där nästan allt, som överhuvud kan behövas i en familj. Varorna äro genomgående av hög kvalitet och priserna synnerligen billiga. Katalogen är en verklig guldgruva. Skriv och begär den, den erhålles gratis och portofritt.

Avd. B. Pyrotekniska artiklar.

Rikhaltigaste partilager av mindre och större fyrverkeripjeser (jämväl konfettibomber o. skämtartiklar). Hela fyrverkerier enligt fackmässigt sammansatt program för såväl officiella som trädgårdsester. Katalog på begäran. Dagens lägsta priser.

Avd. A: Rökutensilier samt andra kortvaror spec. för cigarraffärer.

Kungsörs
INKOKNING/APPARATER

Finns i alla järn- och bosättningsaffärer.

A.-B. Kungsörs Bleckkärlsfabrik, Kungsör.
Drottninggatan 20. Stockholm.

N I N O
Oat-meal

Ninon är
hudcrëmen
par preference

LIN & CO FAB

Försök **KOLYNOS** tandpasta under några dagar. Lär känna vad verklig mun-sanering vill säga.

KOLYNOS rengör tänderna och även tandborsten. Rådfråga Eder tandläkare härom.

Finnes hos alla Apotek, välsort. Parfym- & Färghandlare m. m.

Åberopa denna tidning och begär gratisprov.

BERNHARD MARING - STOCKHOLM C.

AKTIEBOLAGET SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000: —

Huvudkontor: *M a l m ö.*

Mottager insättningar å **Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkning** till högsta gällande ränta.

Fullständig bankrörelse.

hennes död 1920 har fröken Ida Örvall, efter 25-årigt arbete på sjukvårdens område övertagit ledningen, vartill hon är särskilt lämpad genom sina anlag och sin konstnärliga utbildning. Nyligen hade Ersta paramentavdelning anordnat en liten utställning av en del kyrkliga textilier, däribland två vackra antependier till Tiarp och Mularp i Västergötland och en mässhake till Junsele i Ångermanland, den senare i svart sammet med Kristusmonogrammet framtill och kantad med silverspetsar, som knypplats av en diakonissa på Ersta. Samtliga dessa kyrkliga föremål ha komponerats av arkitekt Martin K. Westerberg.

En engelsk flickklänning.

BILDEN VISAR EN LITEN ENGELSK MODELL på sommarklänning för 5—6-åringar. Tyget är av möbelsatin i granna färger. Skärt och blått på svart botten. Denna tygsort brukas mycket vid engelska badorter för såväl stora som små och "står sig bra mot tvätten". Svårigheten att få en helskuren kimonoklänning att ej bli för vid och kylsig kring livet utan att behöva klippa upp i sidan och där lägga veck eller rynkor är här löst på ett sinnrikt sätt. Mönstret, som ställts till vårt förfogande av fru B. Lidbäck, kan erhållas mot insändande av 60 öre i frimärken till Iduns Mönsteravdelning.

Kom ihåg, alltid byxor av samma sorts tyg till små flickklänningar. Mönster till dylika finnes i nr 27 under rubr. "Amerikanska flickbyxor".

En trevlig kappkrage.

OVAN AVBILDADE KRAGE ÄR ETT TREVLIGT sommararbete, lämpligt att sy på sommarnöjet. Materialet är vit opal och valenciennespetsar. På sidorna sitter ett litet broderi. Naturligtvis kan kragen om man så vill, också användas på en klänning. Mönstret, som ställts till Iduns förfogande av fru B. Lidbäck, kan erhållas mot insändande av 60 öre i frimärken till Iduns Mönsteravdelning, Sthlm.

Aug. Försters

Flyglar och Planinon
Hirschs Planomagasin.
CEDERGREN & MÖLLER
Regeringsgatan 26, Stockholm

Hurra!
Nu har mamma
tvättat min klänning
med

Gummans Flingor

BALANSMOTORN ARCHIMEDES

hävdar fortfarande
sit anseende såsom
marknadens främsta
utombordsmotor.
Pris från kr. 475:—.

Aktiebolaget Archimedes
Sundbyberg

KNIVSKÄRPAREN THULE

Bör finnas i varje kök

Enda verkligt effektiva Knivskärpare. Skärningen sker mellan ovala smärgelstenar. Knivarna bliva skarpa på några ögonblick och fara ej illa.

Säljes i varje välortrad Järn- o. Bostttingaffär.
STENSHOLMS F.A.B.
HUSKVARNA

Stort urval

av barnsängar, turistsängar, madrasser, täcken, filtar, mattor, gardiner.

Billiga priser.
ADOLF PEHRSON
NYBROGATAN 34
Stockholm. A. T. Öst. 36 73.

STÅLRESARMADRASSEN IDEAL

Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko
Obs. i Reducerade priser fr. 1 mars i år.

AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

DELTA I
HESSCO PRISTAVLAN
FÖR AMATORFOTOGRAFER
PRISSUMMA KR. 2000.
PROGRAM FRÅN
HUGO SVENSSON & CO GÖTEBORG

En blus och en jumper.

HÄR SYNES EN TREVLIIG VOILEBLUS med broderi och en stickad jumper, "Monica", var-till mönster och beskrivning ställts till Iduns förfogande av Ateljé Sländan.

Den lilla voileblusen är klippt i kimonoform och är över axeln sammanhållen av en slejv. Övre delen av blusen är försedd med breda hälsömmar, som löpa ned till det rika broderiet i grovt pärlgarn, som går runt om hela blusen. Tillklippt efter mått och uppritad fås denna blus med garn till ett pris av kr. 14:75. Pappersmönstret med broderiet och hälsömmarne ritade kr. 4:40.

Jumpern "Monica" är stickad i écrufärgat pärlgarn och mössan är virkad av samma garn med ett par virkade prydnadsblommor i korall och blått. Pärlgarn i vitt eller écre jämte arbetsbeskrivning på jumpern tillhandahålls till ett pris av 13:50. Garn och beskrivning på mössan kr. 8:50. Rekvisitionen adresseras till *Iduns Handarbetsavdelning, Iduns Red., Stockholm.*

En bok om kroppskultur.

Halldis Stabell: Hälsa och skönhet genom kroppskultur. (Wahlström & Widstrand.)

Under de år, fröken Halldis Stabell arbetat i Stockholm, har hon vunnit en mycket stor mängd hängivna lärjungar för det system hon omfattar: det Mensendieckska. Med den bok, hon nu under ovan angivna titel utgivit, säger hon syftet vara att väcka och underhålla intresset för Mensendieck-systemet, och den fyller utan tvivel på ett ypperligt sätt denna uppgift. Det må här vara nog att återge några talande kapitelrubriker: "Skön är den moderna kvinnan icke", "Styrka och mjukhet utan fetma", "Att stå riktigt", "Husligt arbete", "Ett kapitel för mödrar". Illustrationerna ge en utmärkt föreställning både om de oriktigheter, som allmänt vilåda vår hållning och gång etc., och om hur dessa böra vara. Den upplysande texten innehåller också åtskilligt av både kritik (kroppskulturkritik skulle man kunna säga) och av goda råd.

Bilderna i boken äro dels efter fotografier av dr Goodwin, dels efter originalteckningar av dr E. Milch. Den klara och trevliga texten är efter fröken Stabells anvisningar skriven av fru Elisabeth Krey-Lange. T.

KOLYNNOS

tandpasta rengör icke blott tänderna, utan åstadkommer även genom sina antiseptiska beståndsdelar en sanering av hela munhålan.

Finnes hos alla Apotek, välsort. Parfym- & Färghandlare m. m.

Åberopa denna tidning och begär gratisprov.

BERNHARD MARING - STOCKHOLM C.

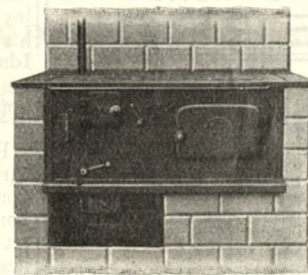
Av SANGALLA the rekommendera vi våra kända märken "PEKOE SOUCHONG" "IMPERIAL", "ORDINARY" i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Under sommaren

då många mödrar äro på landet samt på resor, kunna småbarnen icke alltid erhålla en lämplig, felfri mjölkkost. Medtages då Nestlé's Barnmjöl, så har man alltid tillhands ett lättmalt, kraftigt och billigt näringsmedel, som är lätt att tillreda på en gång för hela dagen.

Uppvärmningen av Eder bostad blir till Eder fulla belåtenhet endast om Ni använder Eder av värmelednings-spisen

"ELLO"

Ellospisar med höj- och sänkbart rost uppfylla de högst ställda fordringar såväl för matlagings- som värmebehov.

DUBERGS SÖNER

Orebro — Hallsberg — Motala

OTTOMANER

Förmånliga betalningsvillkor.

THORWALD OLSEN, Blecktornsgränd 8, Stockholm Allm. Tel. Söder 9851.

Kristall PATENT

DET NUMERA FÖRNÄMSTA VETEMJÖLET

En med vitglaserad kakel täckt KOKSPIS, på vilken man med en enda brasa kan laga frukost, och som sedan har tillräcklig värme kvar att hålla maten varm ända till middagen, föreslås å Norrmalmstorg 18, 1 tr. Ing. A. Hermansen.

Varje familjeförsörjare bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör åberopas.

STORKYRKOBRINKEN 11 - STOCKHOLM

HENNES HY vanställdes förut av finnar och andra hudutslag. Men sedan hon på läkares inrådan började behandla den med *M. Zadigs medicinska tjärtvål* hade den på kort tid återvunnit hela sin forna friskhet och glans.

Ger Eder hys utseende anledning till bekymmer, behandla den då med *M. Zadigs svarta eller VITA, medicinska tjärtvål* och Ni skall snart helt och hållet vara kvitt detta bekymmer. Fråga Eder läkare han skall bekräfta påståendet.

M. Zadigs
TJÄR-TVÅL

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspannare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik, Borås. Rikstelefon 1028. Exp. till landsorten mot postförskott.

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnads-mål. Boutredningar och arvskiten. TESTAMENTEN

Advokattfirman

Andén & Staël von Holstein

Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein

Lilla Vattugatan 14.

Riks 7576, 24488. Allm. 18836.

Giv ungarna smörgåsar-

svenska folkets nyttiga och bekväma husmanskost! Men slösa inte bort pengar på dyrbart smör utan giv dem vad som är lika bra, men betydligt billigare. Kort och gott:

GIV DEM **MUSTAD'S** "BÄSTA-VÄXT"

Percy's Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

LÄSARINNORNAS SPALT

FRÅGOR.

Då jag ofta läst ömtåliga frågor i Idun ville jag även försöka. Kanske någon godhjärtad person kan giva mig ett svar: jag har en son som haft plats på kontor, men förra hösten måste sluta på grund av överanstängning, ville nu komma ut på landet, för att hjälpa till med varjehanda, antingen till bruk eller herrgård eller större lantegendom, helst där ungdom finnes. Har annonserat men ej fått något svar. Vad skola vi göra? Finnes någon som vill hjälpa oss, som behöver någon hjälp till jordbruket och även skrivgöromål. Han är stor och stark och arbetsvillig, och han kunde kanske göra nytta för sig, om ej mot fritt vivre, så mot en liten betalning. Referenser kunna lämnas om så fordras. Tacksam för svar till *Bekymrad.*

Kan någon av Iduns läsare giva mig upplysning om var något hem för kvinnliga epileptiska patienter finnes. *Stina.*

Säg härom året i Idun, om en skådespelare Lindberg tror jag det var, som under somrarna gav talövningskurser i Småland, skulle vara så tacksam om någon ville giva mig L-s adress, helst någon, som kände till nämnda kurser. *Saga.*

Är det någon av Iduns läsare, som provat fru Lydons (Malmö) i denna tidnings annonserade metod, att borttaga generande hårväxt, "elektr. som ej lämnar märken" och funnit den hålla vad den lovar? Tacksam för svar vore *Esau.*

1) Var kan man få studera rumskultur? 2) Har musiken till "Skeppsgosse lilla" ur "Cornevilles klockor", men jag vill gärna ha orden också. Om någon av Iduns många läsare ha orden, så vore jag ytterst tacksam för en upplysning. *Gammal Idunläsare.*

Finnes det någon av Iduns läsarinna, som skulle vilja bli kompanjon med f. d. kvinnlig kontorist för startande av ett litet hembageri på landet, eller finnes något annat uppslag att vinstgivande placera litet kapital fråga *A. B. C. 37.*

SVAR.

Svar till M. D. D. Visst är eder ställning mycket svår. Men förlovad är den inte. Som jag ser saken, måste ni tala om allt öppet och ärligt. Icke blott för eder hederlighets skull utan ock för eder framtids skull, för eder lyckas skull, för hans skull. Gifter ni eder utan att hava om-talatal allt, så blir eder framtid ett liv i aldrig tigande oro och fruktan. Ni skall leva i en ständig grämsle över att ej motsvara de höga föreställningar, han hyser om Eder, och att ej hava varit förtroendefull och uppriktig. Allt detta kommer att lägga något "dämpat" och fridöst över edert väsende, som han ej kan undgå att märka. Och det är all sannolikhet för, att han kommer att tillskriva sig skulden härfor, i det han ej förmått göra eder lycklig. Om han av andra får veta den hemlighet, ni bort meddela själv, så rives någonting ned, som sedan svårigen kan byggas upp igen.

Men "helt brutalt tala om saken" — nej, det skall Ni naturligtvis icke göra. Om Ni själv är en brutal människa, går Ni till väga så. Men Ni är nog icke sådan. Ni är troligen tvärtom en mycket hygglig människa. Och

Duktyger - Handdukar Vita vävnader

till fabrikspriser

Almedahls Förs.-Magasin OBS! 55 Kungsgatan 55. OBS! GÖTEBORG

Filtar beställas eller köpas billigast fr. oss. Begär vår illustr. prisur. Arvika Spinneri o. Vävnadsaffär, Oxtorgsgatan 9 A - Stockholm.

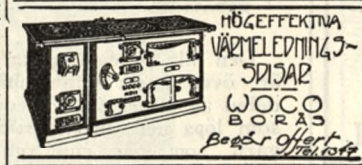
ARBETSVILLIGA. Tvålprovats kr. 12.55. Fraktfritt över hela Sverige. 1 duss. Balsamisk Aseptintvål å 25 öre, vikt 50 gram, pr duss. Kr. 1:40. 1 duss. Äkta Lavendeltvål å 50 öre, vikt 85 gram, pr duss. Kr. 3:— 1 duss. Violtvål å 40 öre, vikt 70 gram, pr duss. Kr. 2:55. 1 duss. Äkta Äggtvål (Hygienisk skönhetsvål) å 75 öre, vikt 125 gram, pr duss. Kr. 4:20. Mot postförskott Kr. 12:55.

Begär vår fullständiga illustrer. prisur, som sändes gratis o. franko. Bästa inköpskälla för Hrr återförsäljare. **FRANSKA TVÄLIMPORTEN,** Borås.

Direkt utan mellanhänder. Driftiga agenter antagas.

Fruktförvaring

Frukthyllor, skåp, korgar, stegar, torkollor, träslöjd av många slag. **RÖNNEDALENS AKTIEBOLAG,** Billinge. Tel. 38.

Som Solstrålar

kommer varje kind att skina efter kort tids dagligt bruk av den berömda VYV-tvålen, som är rätta vägen till den ungdomliga skönhetsens bevarande.

VYV-tvålen säljes överallt. **Vyv-tvålfabriken, Ystad.**

BÄSTA TVÄTTMEDEL

"LUNDSTEDTS"

Efter 1/2 tim. kokning utan förg. borstning, skrubning, blir tvätten ren och fin. Erhålles överallt.

Kvarnström & Eriksson
Sliperi, Förnicklings- & Oxideringsfabrik
Kungsg. 84, STOCKHOLM.
Allm. t. Kh. 121. Rt. 303 14.

CARL LARSSONS

PRAKTVERK

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FÄRGTRYCKPLANSCHER

Inbunden med av konstnären komponerad pärm

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid

i postanvisning

IDUNS EXPEDITION

STOCKHOLM

Till allmänheten direkt och till fabrikspris sälja vi

Damlågskor

av prima mjuk chevreau, äkta Wiener-sydd, handmetod. Ypperlig passform. Förstkl. arbete. Elegant modell, väl-sittande. A-stämpade.

Svart med militärklack. **11 50**

Svart med pompadurklack. **12 00**

Svart med sleif och pompadurklack. Extra elegant utförande. **14 50**

Till landsorten mot postförskott och ombytsrätt.

Skofabr. Partilager, St. Vattugat. 10, Sth/m.

CAP Kakao

lämnar ingen botten-sats

Fjäder & Dun.

Angrensad Ex. 1:ma Fjäder å kr. 2.75 pr kg.
Angrensad Ex. 1:ma Andfjäder å kr. 3.50 pr kg.
Angrensad Ex. 1:ma Andhalvdun å kr. 4.50 pr kg.
Angrensad Ex. 1:ma Gåshalvdun å kr. 7.50 pr kg.
Angrensad Ex. 1:ma Anddun å kr. 12.00 pr kg.
Angrensad Ex. 1:ma Gåsdun å kr. 18.00 pr kg.
Exp. franco (minst 5 kg.) mot postförskott eller efterkrav. Prover sändas på begäran gratis och franco.
S. H. Svenssons A.-B., Landskrona Tel. 390. Telegramadr. "Fjäder".

Korpulens, Fetma

borttages genom Dr Hoffbauers lagligt skyddade **Avmagringstabletter**

Oskadligt och effektivt medel utan iakttagande av diet. Inget Thyreoidin! Intet avföringsmedel. Kompl. kur kr. 23:— franco.Utförlig broschyr gratis.

Fås i alla apotek. Depot Stockholm: Apoteket Storcken, Storgat. 28. Depot Malmö: Apoteket Lejonet.

Jogal

Tabletterna verka snabbt o. säkert vid

Reumatism | Huvudvärk
Gikt | Ischias
Nervsmärtor | Influensa
Inga skadliga biverkningar. Starkt urinsyrelösande går To gal till själva roten av det onda. Dess smärtstillande verkningsmärkas genast, även sömnlöshet bekämpas med To gal.
Finnes å alla apotek.

LÄDER-ARMBAND

Märke: "MIDGET" (Patent o. lagl. reg. varumärke) KR. 2 KR.

Världens mest praktiska läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt och kan icke glida av armen.

Sydda remmar av bästa engelska kvalitet. Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.

Engros: **SVERIGES URMAKARE A.-B. STOCKHOLM**

Jacobson & Co.

STOCKHOLM

A.-B. Mölnbacka-Trysils pappersbruks nederlag

PAPP, PAPPER och BINDGARN en gros

Rikstel. Sthlmstel. 1298, 203 98. N. 1162, N. 2110.

Hermes

velocipeden är en idealisk present till varje skolbarn.

A/B NYMANS VERKSTÄDER UPPSALA.

NADCO

Begär "HEM-FÄRGKARTAN". Billigast.

Är överlägsen färgstyrka. Säkrast. Tvättäkta.

Tvättar samtidigt med färgningen. Hos Färg- & Kem.-handl. eller dir. från A.-B. Nadco, Göteborg.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å **APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram. Fås å alla apotek.

DAMERI

förstör icke Edra bluser vid armsvett. Ett säkert medel är

VASENOLOFORM-puder, vilket även borttager svettluften o. andra hudutdunstningar. Oumbärligt vid fotsvett och särnader.

VASENOL-sår- och barnpuder, rekommenderat av läkare som bästa medel mot sår, röd hud, revormar, liggsår etc.

Å Apotek och Parfymerier.

KAMEROR

Enastående billigt!

Genom direkt import från större fabrik äro vi i tillfälle erbjuda kameror till priser, som trots alla konkurrens. **WFO BALG-KAMERA** för plåtar och planfilm i storlek 6x9 cm. med 1 plåtkasset, endast kr. 12:50. **AGRO BALG-KAMERA** i storlek 6x9 cm. med 3 plåtkassetter, 17:50. **VERO BALG-KAMERA** i storlek 6x9 cm. med 1 filmskasset för 12 films, 22:50. **VERO BALG-KAMERA** i storlek 9x12 cm. med 1 filmskasset för 12 films kr. 30:—.

Alla apparaterna äro försedda med goda objektiv, vridbar briljantsökare, Irisbländare, automatisk slutare för tid och ögonblick samt i övrigt i likhet med bredvidstående avbildning. Illustrerad vägledning gratis.

Vi garanterar belåtenhet, i motsatt fall får kameran returneras inom 8 dagar och Ni erhåller annan apparat eller Edra pengar åter. 100-tals sålda och har ingen returnerat. Rekvirera genast. Adressen endast:

ETA VARUDEPOT, Hälsingborg 4.

kommer nog ej heller att tala "helt brutalt", om och när Ni vill tala.

Är han "den gode och ädle" man, Ni tror, så kommer han sannolikt att i förstone känna sig besviken på Eder. Men vid sidan av denna känsla dyker — så vitt Ni ej "talat brutalt" — snart upp en annan känsla: medlidandets deltagande. Och då dessa känslor en tid tumlat om i strid med varandra, kommer en tredje, som inom kort blir den härskande: *aktning*. Ni kanske har svårt att tro det. Men det är dock helt naturligt. Han skall högakta Eder därför att Ni i Edert så brydsamma läge gent emot honom handlat aktningfullt och haft mod att handla rätt.

Men om han efter Edert meddelande ej mer vill veta av Eder? Må så ske då! Men enligt mitt medvetande handlar en "god och ädel" man icke så. Han vet mycket väl, att en människa kan råka i många slags djup, men också, att det finnes upprättelse ur alla djup. — Mitt råd är alltså: tala och lämna följden åt Gud.

Ni framhåller ock en annan sida i en tämligen olycklig vändning. "Skall jag", frågar Ni, "utan vidare säga honom, att jag ej längre önskar hans sällskap?" Så illa som det ligger närmast till hands att fatta denna fråga, menar Ni nog icke. Han kan icke fatta en förklaring, att hans sällskap nu blivit mindre önskvärdt, på annat sätt än så, att han anses hava på något sätt betett sig ovärdigt, att Ni ej mer önskar sällskap med honom. Mycket känslig behöver han ej vara för att taga en förklaring av detta slag som en förgiftad pil. Säg då hellre och med sanningen mera överensstämmande, att Ni visserligen önskar att fortfarande få åtnjuta hans sällskap, men att Ni likväl måste draga Eder tillbaka. Men skulle en sådan brytning vara av nöden eller vara välbetänt? Det tror jag icke. G. S. S.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga. Vore tacksam för upplysning om vilka kläder ett brudpar bör använda vid kyrkvigsel i närvaro av endast ett par anförvanter. Om "hon" bär vit klänning samt krona och slöja kan "han" då ha blå kavajkostym (och i så fall hurudan hatt och rosett?) eller passar dylik kostym endast vid vigsel i s. k. resdräkt.

Svar. Bär bruden krona och slöja bör nog även brudgummen vara iklädd högtidsdräkt; denna är i vårt land vanligen frack och vit halsduk, men kan dock ersättas med redingot eller jaquette, då svart halsduk användes. — Men varför inte i ett sådant fall som detta använda förmiddagsdräkt?

Fråga. Mina händer äro så förfärligt rynkiga och huden verkar alldeles torr och vissnad. Vad skall jag göra mot detta? Har i över ett års tid varje afton ingnidit den med citronhudkräm, men ännu inte märkt någon förbättring. Tacksam för ett gott råd är
20-årig kontorist.

Svar. Det är möjligt att er hud inte tål citron, utan av denna blir spröd och torr. Försök i stället med den vanliga och nästan alltid välgörande blandningen av glycerin, sprit och rosenvatten av lika stora delar, som fås på apoteket. Kom blott ihåg att gnida in blandningen medan händerna äro fuktiga efter tvättningen.

Fråga. Blev tacksam att genom Idun få upplysning om kompetenser och fordringar för utbildande till skolkökslärarinna. Kan flicka i 20-års åldern, med intresse för skolköksarbete och med god skolorunderbyggnad (ej läroverk), erhålla inträde i fackskolan och efter hur lång tid kan

OUMBÄRLIG FÖR ALLA SVENSKA HEM

är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

Av ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

12:te uppl.

Fullständigt omarbetad och utvidgad

Pris Kronor 10:—

NYHET: Anvisningar att använda GASSPIS eller GASUGN vid alla recept för stekning och bakning

Innehåller bl. a. de tillförlitligaste recept för

SYLTNING KONSERVERING SVAMPINLÄGGNING

RIKT ILLUSTRERAD

TREFÄRGSTRYCK

Rekvirera genast från närmaste BOKHANDEL eller direkt från
IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

Mot postförskott

Portofritt

Kameror, Förbrukningsartiklar, Tillbehör
FÖRNÄMSTA FABRIKAT, FREDSFÖRÄNDE
Aktiebolaget Arto. Malmö.

Döva höra

Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON** som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörselörmåga. Förordad av öronspecialiteter. Oumbärlig för lönghörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas. **Öronmassageapparaten MASSACON** botar susning för öronen. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St. Louis och den Engelska kroningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t. Änkedrottningen av England och Prins Carl av Sverige. ACOUSTICON är patenterad över hela världen. Vi lämna fem (5) års garanti på alla Acousticon-apparater. Begär katalog och intyg. Ensamförsäljare för Sverige: **Malmö Bandage Etablissement, Per Veijersgatan 9, Malmö 1. — Telefon 4975**

Oatine

Vill Ni skydda huden eller bevara den ungdomlig och smidig, så rengör huden med **OATINE** som är ett enastående medel. Tvål och vatten irriterar huden och gör den torr, den blir ofta grå, rynkig och grov, men **OATINE** icke blott helar och när huden utan bildar också ny frisk sund hud, om ni använder denna crème var dag. Och genom åren bevarar ni ett ungdomligt och vackert utseende.

Begär endast **OATINE "Vit crème, grönt lock"** och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbelt innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är välluktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY'S Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Stölma amatörfotoarbete
är oöverträffat! Utföres på

Inlämna till våra återförsäljare eller direkt till **StöltensFotohus, Malmö.** 1-3 dagar.

man vara ex. lärarinna? Måste man före inträdet ha gått som praktikant i skolkök?

Ylva.

Svar. För inträde till fackskola erfordras att hava genomgått högre elementarläroverk eller styrka sig äga motsvarande kunskaper. Vid fackskolan i Uppsala finnes en kurs där elever som utgått från folkhögskola kunna vinna inträde. Vid Ateneums skolköksseminarium, Stockholm mottagas bl. a. elever som genomgått realskoleexamen. Skolkökslärarinneutbildning omfattar i allmänhet en tid av 1½ år (3 terminer). Före inträde erfordras ej praktik i skolkök, men däremot intyg att i ett hem ha utfört hushållsarbete under minst 3 mån. Skriv till Fackskolan i Uppsala eller till Ateneum efter prospekt.

Fråga. 1) Var finnes elektriska flugfångare att köpa? 2) Har ett gammalt skåp, som blivit om-målat, skulle nu vilja taga bort den nya färgen. Hur skall detta göras?
Hulda.

Svar. Tyvärr känna vi ej till någon elektrisk flugfångare, men kanske någon välvillig person ur Iduns stora läsekrets kan giva någon upplysning därom, vilka kan bli till gagn för såväl er som ock för många andra. 2) Tvätta och borsta hela skåpet med en stark lösning av grönsåpa, soda och hett vatten. Härigenom brukar den gamla färgen lossna, varefter hela skåpet gnides med tämligen grovt sandpapper.

Fråga. Kan någon av Iduns läsare säga mig var man kan få köpa ägg efter vita dvärghöns? Svar till "Djurvän".

Svar. Hör er för vid närmaste hönsavelsförening; en sådan finnes så gott som i varje län.

Fråga. Mitt elfenbenshalsband, som jag haft endast en kort tid börjar alltmör antaga en gulaktig färg. Kan någon säga mig hur jag skall få det att behålla sin vitthet? Råd önskar
Inga.

Svar. Är halsbandet av äkta elfenben och ej av imiterat sådant, brukar det blekas genom att få ligga i starkt solsken 3-4 dagar.

Fråga. Skall vid en bröllopsmiddag tärnor och marskalkar placeras närmast brudparet eller skola brudens och brudgummens anhöriga med resp. damer och herrar placeras först. Skola kanske alla äldre komma före tärnor och marskalkar.
"Bröllopsmiddag".

Svar. Tärnor och marskalkar placeras vanligen vid ett särskilt bord för sig, dock så att brudparet ha en klar överblick av den unga skaran. Närmast och omkring brudparet har präst samt de närmaste anhöriga och äldre vänner till familjen sina platser.

BREVLÅDA

RED. BREVLÅDA.

T. W. Användes ej.
Dran. Skissen i fråga är nu publicerad i våra smala spalter. Den senast sända avböja vi.

Gunborg Gran. Jo, det är mening, ehuru berättelsens längd fördrojt införandet.

Karin ombedes vänligen att ej misshandla lyran.

Pseudocorus. Skissen kan ej användas.

O. R.-d. Vilka piruetter — och i träsor! Men gracen blir där-efter.

C. H. F. Från och med nummer 31 skall det av Eder önskad systemet tillämpas.

Accacio. Kan ej användas.

Only once. Ej heller den.

Lekare. Gick i korgen. Alla andra platser upptagna.

Gretchen. Möjligt att något kan inflyta i de smala spalterna. När utrymmet tillåter.

Chitra. Ämnet kräver en för-

Nöjen

under
sommarsongen

i
Stockholm

Djurgårds-Teatern

Varje afton kl. 8.

Den javanesiska dockan.

I huvudrollerna:

Gösta Ekman,

Ann-Sofi Norin, Georg Blomstedt.

Bilj. säljas i Allm. Tidningskont. och Nord. Komp. samt i teaterns biljettkontor.

Haga-Teatern

(Direktion: Uno Lindholm.)

Varje afton kl. 8. Sönd. kl. 3.

Peppar å kryddnellikor

Ett sommarkämt med sång och dans i 3 akter (speciellt skrivet för Haga-Teatern) av Felix Körling. Dirigent: Gustaf Tropp. Regi: Uno Lindholm.

Bilj. i Allm. Tidningskont. till 4. Vid teatern efter 4. At. V. 6.

Nedsatta biljettpriser.

Stansens Jfrluftsteater

(Direktion: Gustaf Linden.)

Föreställningar varje afton kl. 8. Söndagar 2,30 och 8.

Repertoar sommaren 1922.

Hostrup:

Äventyr på fotvandringen.

Wennersten:

Gamla herrgården.

Ang. biljetter se affisch.

OBS! Växlande repertoar, populära nedsatta biljettpriser.

Folk-Teatern

(Direktion: Rob. Ryberg.)

Varje afton kl. 8.

Karl-Gerhards Sommarrevy

"Ställ Er i kön!"

I tre akter (andra akten indelad i 7 tablåer, tredje akten i 8 bilder). Kostymkisser och dekorationer: Olle Nordmark.

Kostymlev. Verch, Berlin, Holms atelje och Sidenhuset.

Danser: Carl Hagman. Regie: Karl-Gerhard. Dirigent: Nalle Hallén.

I huvudrollerna:

Naïma Wifstrand, Karl Gerhard, Lili Ziedner.

Kristall-Salongen

(Direktion: Mary Gräber.)

Varje afton kl. 8.

"Med pukor och trumpet"

I huvudrollerna:

Maja Cassel, Mary Gräber, Christian Schröder, Eric Lindholm m. fl. Kostymerna från Leopold Vech. Dekorationerna från Carl Grabow. Originalmusiken av Harald Mortensen.

Bilj. säljas i Allm. Tidningskont. Gust. Ad. torg, från kl. 5 e. m. i teaterns biljettkontor. Biljettpriser: 2, 3, 4 och 5 kr.

Telefon: St.-tel. Ö. 23 23.

Husmoder i villastad gives den upplysningen att det är hart när omöjligt att koka gelé av enbart jordgubbar, enär dessa bär ej innehålla tillräckligt av geléämne. Men om till bären tages samma vikt rensade röda vinbär som jordgubbar, samt helt litet vatten, erhålles ett förträffligt gelé. Vinbären få då tillika med jordgubbarna sakta koka sönder i knappt så mycket vatten att detta står över dem, varefter saften får självrinna. Geléet kokas sedan som vanligt.

Maria, Ester och "Skogsfru", som andra, om av jordgubbar kan beredas "röra" på samma sätt som är vanligt vid smultron, avrådes från att göra försöket. Detta därför att skogsmultron innehåller ett preserveerande ämne, som ej finnes i jordgubbar.

"Villamor" som fruktar att hennes penséeplantor alldes skola förstöras av s. k. jordloppor och andra små insekter, bör samla allt sot från spisen — t. ex. efter sotarens månadsbesök — och strö detta över jorden, särskilt omkring plantorna. Om jorden sedan varsamt strilas med vatten, hindras sotet att blåsa bort. Detta enkla medel har hjälpt mängden.

Fröken Sofie" som går som ett gungande skepp och vars fötter brinna som eld", skall ej under sin långa arbetsdag använda träd- eller bomullsstrumpor utan tunna strumpor av ylle. Orsaken till fötternas trötthet och sveda kan också ha sin orsak uti att skosulorna äro för tunna. Bed skomakaren att lägga på en extra sula. Dessutom böra fötterna varje afton, oavsett trötthet och en sen timme tvättas med kallt vatten, tillsatt med litet salt eller ättika.

"Rosas" och "Hushållerskas" recept äro ej nya och ej heller originalrecept enär de förut varit tryckta såväl i ett par kokböcker som i Idun. Man bör för övrigt taga som regel att ej skriva av andras kokböcker etc. i och för publicering å annat håll; ej heller skall man sätta sin signatur under andras egendom!

Arbetskicklig torde ha bäst utsikt att lyckas genom att vända sig till "Bikupan", som i dagarna flyttat till Malmkillnadsgat. 30.

Gammal make till gammal maka, torde förlåta att Idun f. n. i sina spalter ej kan intaga den omfattande frågan, för vars besvarande fordras en strängt vetenskaplig utredning. Möjligen kan i annat sammanhang Eder fråga få ett svar, men då ej i frågoavdelningen. T. v. råda vi Er att söka i bokhandeln komma över något arbete, som berör de av Eder nämnda förhållandena.

Mirjam får lättast och bäst de önskade upplysningarna genom att vända sig till en musikhandel, eller också, om Ni är boende i landsorten, till en bokhandel, som där oftast är kombinerad med musikhandel.

Wilhelmina. Lika mycket som Ni önska även vi den begärda förändringen vis å vis den nuvarande uppställningen. Men ännu en tid — som vi må hoppas skall ej bli långvarig — måste av rent tekniska skäl den nuvarande ordningen bibehållas.

Maria. Vi tro ej att det finnes några speciella yrkeskurser kostnadsfritt "givna av staten" som ha hårfrisering på sitt program! Den stackars hårt anlitade statskassan har sannerligen nödvändigare bruk för sina medel än dylika barnsligheter! — Vill Ni lära yrket, torde det lämpligaste vara att söka komma in som elev i en välkänd damfrisersalong. För några år sedan beräknades en elevkurs räkna 3—4 månader och var avgiftsfri, för såvida eleven var villig att utföra allt arbete inom lokalen, vartill bl. a. hör rengöring av borstar och kammar, strykning och tvättning av frisérkappor o. d.

Fru Eda bör ej för syltning av jordgubbar laborera med den nämnda tunna sockerlösningen; resultatet blir endast ett tunnt spad med missfärgade, sammanfallna bär. Vår mening är den, att mindre än ½ kg. socker mot 1 kilo jordgubbar, är inte lämpligt för en produkt, som benämnas sylt. Vill Ni endast använda ¼ kg. socker mot bär, bör Ni göra kompott och för denna använda kompottburkar, men vi tro ändå ej, att Ni till vintern kommer att bliva så vidare förtjust över resultatet!

Hilma Aströms Damfrisering, Nybrog. 54, Sthlm, rekommenderar sin överträffade vård av håret, vilken hindrar håravfall och mjällbildning samt i hög grad befordrar hårväxten. Elegant frisering och undulering.

ALFHILD NORDSTRÖMS MANICURE- & PEDICURE-SALONG

KYRKOg. 421 tr. - GÖTEBORG

REKOMMENDERAS

Öppet 11—5. Andra tider pr telefon 33 53, 16206.

Även hembehandling

Skönhetsbindor,

10 olika för olika ansiktsdelar, borttaga rynkor, slapp hud, isterhaka m. m. Skönhetsbindan arbetar medan vi sova, alltså inga uppoffringar av tid och pengar. Alla som använda eller använt skönhetsbindan lovord den. Uppgiv den ansiktsdel, till vilken bindan skall användas. Pris från kr. 3:50 till kr. 7:—.

Nils Adamssons Sjukvårdsaffär, Centralpalatset, Stockholm.

VARFÖR ÄR NI SJUK

då HOMEOPATIEN bevisligen är den bästa hjälparen vid alla sjukdomar. Ring, skriv eller gör oss ett besök. Fråglista för sjukdomsbeskrivning på begäran. Vänd Eder med förtroende till

WESTLUNDS Fysikal. & Homeopatiska Inst.

Hom. läkare. Vardagar 10—2. Aftonmottagn.: Tisd. o. Fred. 6—7 e. m. R. T. 73935. A. T. Öm. 16 16. Sturegatan 6. (Förväxla ej med Stureplan 6). STOCKHOLM.

Avdelning för: Massage, sjukgymnastik, olika elektriska behandlingar, hetluft m. m. (Biligt taxa.)

Skal och kärna. Troll, ost, rätt, arm, tarm, eld, jakt, ed = Tora Teje. Charad: Raggmunk. Rebusen: Vår talföre ledare. Talkvadraten: 3 femmor, 2 sexor, 3 sjuor och 3 nior skola strykas. Skal och kärna: Ort, mål, nål, il, band, ull, spel = omnibus.

Utmärkta organ

för

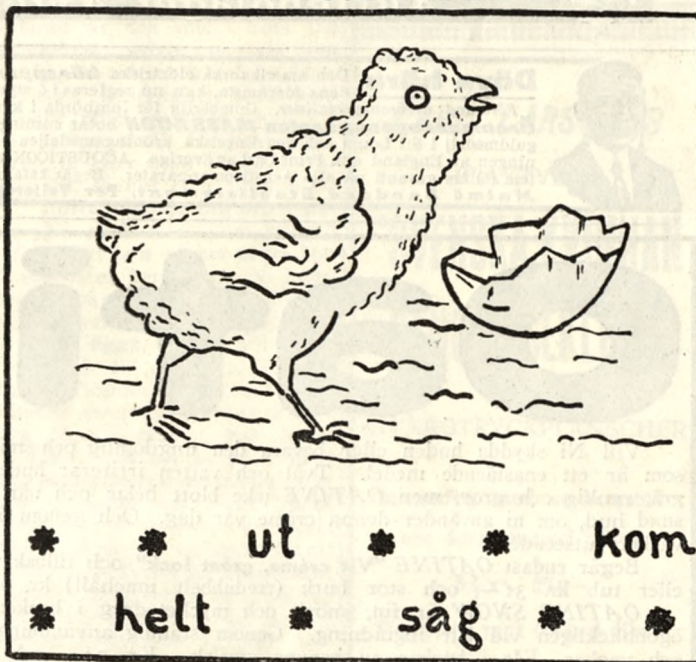
annonsering i landsorten:

- Arvika: Arvika Nyheter.
- Avesta: Avesta-Posten.
- Borlänge: Borlänge Tidning.
- Borås: Borås Tidning.
- Engelholm: Engelholms Tidning.
- Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
- Falun: Falu-Kuriren.
- Gevele: Gevele-Posten.
- Halmstad: Hallandsposten.
- Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen
- Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad
- Härnösand: Härnösands-Posten.
- Höganäs: Höganäs Tidning.
- Hörby: Hörby Dagblad.
- Jönköping: Smäländs Allehanda.
- Kalmar: Barometern.
- Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad: Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm: Katrineholms-Kuriren
- Landskrona: Landskrona-Posten.
- Linköping: Östgöten.
- Ludvika: Ludvika Tidning.

- Luleå: Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil: Lysekils-Posten.
- Malmö: Skånska Aftonbladet.
- Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
- Mora: Mora Tidning.
- Norrköping: Norrköpings Tidningar.
- Nyköping: Södermanlands Nyheter.
- Nässjö: Nässjö-Tidningen.
- Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.
- Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
- Säter: Säter Tidning.
- Söderhamn: Söderhamns Tidning.
- Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla: Bohuslänningen.
- Umeå: Västerbottens-Kuriren.
- Upsala: Tidningen Upsala.
- Visby: Gotlänningen.
- Västervik: Västerviks-Tidningen.
- Växjö: Nya Växjöbladet.
- Örebro: Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund: Jämtlands-Posten.

IDUNS PRISTÄVLING i N:o 31.

BILDEN OCH VERSEN.

* * ut * * kom
* helt * * såg * *

Sätt in ord i stället för punkter — ett ord för varje punkt — så att ni får en liten vers, vars båda rader rimma på varandra. Lösning, märkt Iduns pristävling i nr 31, Iduns Redaktion, Sthlm, torde insändas före 12 aug. De tre först antråffade riktiga svaren belönas med 5 kr. vardera.

Lösningar

AV TIDSFÖRDRIVET I N:r 28 OCH 30.

Omkastade tal.
68 + 8 = 76.
178 - 102 = 76.
19 x 4 = 76.
228 : 3 = 76.

Söker Ni plats

på något av den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg

att ett beprövat och av tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat använt förfaringsätt är att

annonsera i Idun.

Insänd Eder annons till Iduns Annonskontor, Stockholm, och Ni erhåller omgående prisuppgift.

LEDIGA PLATSER

Befattningen som Tvättförestånderska

vid Östersunds hospital kungöres härmed till ansökan ledig. Befattningen, som är ordinarie statstjänst, tillsättes på förordnande på ett år, samt därefter, om vederbörande visat sig för befattningen lämplig, genom konstitutional.

Begynnelselön 1260 kr. (för icke konstituerad 1140 kr.), slutlön 1800 kr. jämte statens dyrtidstillägg, möblerad bostad om 2 rum, tvätt och tjänstekläder, 21 dag. semester årligen.

Ansökan ställs till Hospitalsdirektionen och åtföljd av åldersbevis, läkarbetyg, avskrift av tjänstebetyg samt fotografi insändes före nästkommande 1 augusti. Tillträde efter överenskomelse.

Hospitalskontoret.

Ex. Skolkökslärarinna

erhåller plats till husmodersskola för omkr 20 elever. Närmare

Stockholms Uthyrningsbyrå,

Stureplan 6, avd. 9, Stockholm.
I GOTT HEM, bruk i Norrland får för läsåret, duglig, undervisningsvan lärarinna plats 2 kl. med en flicka. Vid. Nya Inackorderingsbyrå, Jakobsbergsgatan 34, Stockholm.

Lugn plats. Lausanne.

30 å 40 års pliktrogen och ordentlig flicka önskas att ensam sköta hemmet i mindre tjänstemannafamilj bosatt i ensam villa. Svar till "Tjänstemannafamilj", Bjuf, Skåne.

Lärarinna

studentiska eller examinerad erhåller plats å herrgård i Skåne till nioårig flicka, event. ett par kamrater, helst även i musik. Svar med betyg, foto och löneanspråk till "Guvernante" p. r. Arild.

PLATSSÖKANDE

Kammarjungfru.

Bättre 22 års flicka med gott sätt och utseende, kunnig i sömnad och frisering, med utmärkt betyg från fina hem söker plats i trakten av Vänersborg—Lidköping. Svar till "Intresserad", Iduns exp.

Elementarbildad Flicka,

som genomgått 8-klassigt läroverk för flickor, önskar till hösten plats som guvernant. Tacksamt för svar till "Hösten 1922", Iduns exp. f. v. b.

Husföreståndarinna

ung, språkk., musikalisk samt representativ önskar plats att förestå hemmet där husmor saknas (gärna där barn finnes). Närmare

Stockholms Uthyrningsbyrå,

Stureplan 6, avd. 9, Stockholm.

Elementarb. Småskolelärarinna

(21 år) musikalisk, skicklig, som genomgått husmodersskola önskar plats att undervisa barn och vara behjälplig med förek. göromål. Barnkär, villig, anspråkslös. Svar till "Arbetsglädje", p. r. Kullavik, Säröbanan.

Förlovad flicka

önskar mot fritt vivre komma till prästgård eller annat större hem å landet (ej hushållsskola) att under god ledning lära hushåll. Svar emotes tacksamt till "Blivande lantbrukarefru", Iduns exp f. v. b.

Gihls Sjuksköterskebyrå,

Drottningholmsvägen 6, Stockholm, ansk. exam. sjuksköterskor, anspråkslösa vårdarinnor och sjukhusbitr. samt uttryv sjukv. artiklar. Brev besvaras mot dubbel porto. R. T. 33975. A. T. Kh. 5350.

Plats i god familj

på landet, önskas snarast möjligt av 24-årig flicka, som genomgått hushållsskola. Rekommendationer finnas. Svar till "Som familjemedlem", Västerås p. r.

Bättre, anspråkslös flicka

önskar komma som hjälp och sällskap i äldre familj eller hos ensam dam. Svar under signatur "Augusti 1922", Iduns exp., Stockholm f. v. b.

18-års flicka,

som nyligen genomgått kurs i hårfrisering och skönhetsvård, önskar plats i gott hem, som hjälp och sällskap. Tacksamt för svar till Iris Johnsson, Villa Fagervang, Klæbuveien, Trondhjem.

Ung flicka,

som i år tagit realskolexamen med goda betyg, önskar plats i vänlig familj att läsa med barn (mellan 7—12 år) till någon av realskolans 3 lägre klasser. Villig att hjälpa till med skrivgöromål. Svar märkt "1 Sept.", Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERINGAR

Doktorinnan Vilma Erikssons Viohem

beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

En frisk och trevlig flicka

kan från 1 sept. 1922 få god inackordering på herrgård i vacker trakt i v. Värmland för att tillsammans med egen flicka för guvernant läsa 6 kl. kurs till elementarskola. Svar märkt "Snäll kamrat", Iduns exp. f. v. b.

Å herrgård

eller prästgård i södra eller mellersta Sverige önska en eller tvänne damer god och trevlig inackordering under augusti. Svar med prisuppgift till "God inackordering", Iduns exp f. v. b.

Fröknarna Matti och Maget mottaga unga flickor i pension Bourdonnière.

Pris 3.000 frcs pr läsår. Ref. och prospekt hos fru Sterky. R. T. Tyresö 2.

DIVERSE

Kamrat

önskas till 13-årig flicka att läsa femte klassens kurs för seminariebildad lärarinna under nästkommande läsår. Svar till Friherinnan Sack, Bergshammar, Strängnäs.

Favorisca

Hudcrème, komponerad och tillverkad av Iduns Skönhetsdoktor. Pris pr burk 3 kr.

Ensamförsäljare:

Firma Gustaf Hjelm & Co
Huvudaffär: Norrtullsgatan 8 A.
Filial: Mästersamuelsgatan 46.
Till landsorten mot efterkrav.

För den nyfödde.

Komplett, fin, välsydd utstyrelse, bästa modell, å Kr. 10 och Kr. 15. Obs! Elva-årig verksamhet.
Fru CASPERSSON,
3 Jerntorgsgat., Örebro I.

D A M

i medelåldern eller yngre, disp. mindre kapital, antages som kompanjon i upp- arbetad juridisk byrå. Kanslivana ej nödvändig. Svar med nödiga uppgifter märkes "Förstklassigt läge, framtids- plats", Dagens Nyheter's kontor, Sthlm.

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt- näringssalt. Erhålls på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemi- kaliehandlare.

Tandteknikerkurs

börjar den 15 aug. och 1 sept. Fullständig utbildning i yrket. Nedsatt avgift. Svar till "Tandtekniker", Iduns exp., Stockholm.

Doktor J. Arvedsons kurs

i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central- Institutet.
Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av reumatiska åkommor.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet

Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

GÖTEBORGS GYMNASIEN INSTITUT
Östra Hamngatan N:o 45
Förmånligaste specialkurs i MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK
Nästa kurs börjar den 15 september.
I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i moderna fysikaliska behandlingsmetoder såsom Diatermi, Kvarts- och Spektrosolljusbehandling, Värmebehandling, Zander- gymnastik, Ortopedisk behandling m. m. Begär illustrerat prospekt.

Massage och sjukgymnastik,

LJUSBEHANDLING, ELEKTRICITET, VÄRMEBEHANDLING, BAD- BEHANDLING m. m.

börjar ny kurs i sept., räcker ca 7 månader och kostar 700 kr. Grundligaste utbildning. Ytterst begränsat elevantal. Begär prospekt.
MALMÖ ZANDER-INSTITUT.

SYDOWS

SÅNG- o. MUSIKINSTITUT
1 Davidbagareg. R. T. 9433.
STOCKHOLM

Crème o. puder

att användas vid skötsel av späda barn, Baddunderlag, Dinappar, flaskor m. m. Babyxor, impregn.
I parti och minut billigast från

Carl Stangenberg,

10 Hötorget, Stockholm. A. T. 28690. R. T. 7762.

Fräkencreme

Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6: 50 + porto. Försändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

Mot grått hår och mjäll.

Härmed meddelas att det utmärkt och så mycket efterfrågade härvtätnet mot grått hår som förhindrar häravfall och fullständigt borttager mjäll och som i över 40 års tid förts i Fanny Gelins Parfymmagasin, Malm- torgsgatan 5, Sthlm, numera förs under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken. Riks och Sthlmst. Norrviken 214. Pris 6:— kr. + porto.

Försilvra själv!

Louis, med 2 guldmaljer, prisb. silverbilver, försilvra koppar, brons, mässing, nysilver. Obs! Innehåller åka rent silver. Pris 2 kr. pr ask direkt från Fabriken Louis, Pipersgat. 14, Stockholm K. Allm. Tel. 201 11. Riks 337 33. Klipp ur annonsen. Bruks- anvisning medföljer. Säljas även hos A.-B. Wilh. Becker.

Massage, violetta strålar m. m.

REUMINSTITUTET,
Mästersamuelsg. 18, II, hiss. Sthlm. Allm. Norr 20993. Mot: 11—3.

Sjuka.

Besök eller skriv till Homöopatiska Institutet Auxilium, Salmåtaregatan 5 (hörn av Tegnérgatan). Rt. 825 11. (Mottagn. 10—12; 2—4 eller enl. överenskomelse. Specialitet: Magsjukd., blodbrist, reumatism, fallandesjuka, influensa, njur- och gallsten samt socersjuka.

Hultkrantz.

Homöopat. Läkare. STOCKHOLM.

STILLE-WERNERS CENTRAL

R. T. 166 72 REGERINGSGATAN 19 R. T. 166 72

Gördlar av alla slag (nya modeller). Gummistrumpor och bandager. Mättagning och provning även i hemmen.

HÅLFOTSLÄGG

D:r Henning Waldenströms modell. Lätta och hållbara, tillverkade av rostfritt stål utföras de efter foten för varje särskilt fall och härads därefter bibehålla sedan sin form. Vid beställning per post (till avd. B) torde bifogas avtryck av båda fötterna; tagas på följande sätt: Fotsulan bestyckes med en lösning av mörk vattenfärg, som får avdunsta något, tills foten är lagom fuktig, varefter patienten ställer sig på ett ark papper och man har så avtrycket. Beteckna med X eventuellt ömmande punkter. Bäst att behandla en fot åt gången. Ju finare avtrycket är, desto bättre passande bliva hälffotsinläggen. Pat. anm.

Strengnäs Husmodersskola

Husmoderskurs 31 aug.—15 dec. Grundlig undervisning. Gott hem. Ex. lärarinnor. Nedsatta avgifter. Prosp. och ref. gen. fru M. Braune, Strängnäs.

Vid Torshäll, Leksand,

finnes fr. o. m. aug. plats för ett par elever i trädgårdsskötsel och konservering samt andra inackorderingar. Endast vegetarisk kost.
LILLIE LANDGREN. MÅRTA PHILIP.

Göteborgs Handelskolan.

Vasagatan 45 B. Telefon 3161.
43-dje läsåret börjar den 24 aug. Ett-årig kurs för elever med realskole- examen eller motsvarande kunskaper. Studentkurs; en termin. Ett-årig kurs för elever från folkskolan eller de lägre klasserna vid läroverken. Bankkurs. Enskilda ämnen. Platsförmedling. Fullständiga upplysningar om kursplaner m. m. i skolans prospekt, som sändes kostnadsfritt.
KARL O. LINDBERG.

Vid Aringsbergs Hespension för flickor

börjar höstterminen den 1 sept. Undervisning meddelas i alla skolämnen enl. flickskolans kurser t. o. m. 8: de klassen samt i musik. En särskild språkkurs för mera försigkomna elever. Infödda språklärarinnor. Prospekt på begäran.
ELSA KJELLANDER.
Adr. Aringsberg, Alvesta. Rikstel. Alvesta 104.

Brunssonska Vävskolans,

Norr 437. Kungsgatan 70, Stockholm. 133 63.
Kurs för: Utbildning av Vävlärarinnor, Arbetsförestånderskor, Yrkesvävs- verkor, Henvävning.
Höstterminen 1922:
Praktiska vävkurser 1 sept.—15 dec.
Teoretisk vävkurs 1 okt.—18 nov.
Föreläsningkurs i Textilkonstens historia 15 sept.—15 dec.

Enskilda Gymnasiet,

Biblioteksgatan 32 (vid Humlegården), Stockholm.
Snabbaste väg till student- och realskolexamen. Folkskolan — bottenskola. Inga inträdesprovingar.
Aftonkurs till studentexamen. Prospekt på begäran.
Postadress under sommaren: Kättilstad. Rikstel.: Kättilstad 11 a.

St. Botvids Skola, Saltsjöbaden

Eforus Arkebiskop N. Söderblom. Inspektör: Pastor primarius N. Widner. Franskt språkinstitut. Hespension för unga flickor. Infödda utbildade lärarinnor. God förberedelse för blivande utrikesvistelse. Kurser i sömnad och rytmisk gymnastik.
Obs! Betydligt sänkt årsavgift. Pris pr år kr. 2,500.—. Några stipendieplatser med en årsavgift av kr. 1,000 (500 kr. pr termin) finnas ännu lediga. Ansökningar insändas till St. Botvids Skola, Saltsjöbaden.
För avgående elever anordnas eventuellt under skolans ledning och till självkostnadspris en ca 6 veckors resa till Frankrike sommaren 1923. Prospekt på begäran.
SIGNE BERG, Föreståndarinna

Engelska Skolan,

NYSTED, DANMARK.
Alla slags hushållsgöromål — engelsk sport etc. Franska och musik om så önskas. Avgift 235 kr. (danska) per månad. Nästkommande termin börjar 1:sta september.
För vidare upplysningar tillskriv
FÖRESTÅNDAREN.

Nobynäs Hushållsskola.

Hösttermin från den 20 aug.—20 dec. 1922.
Bildade flickor mottagas å Nobynäs Herrgård, bel. på småländska högland- det i härlig trakt. Hushålls- och slöjdundervisning. Exam. lärarinnor. Gott hem. Prospekt på begäran.
Föreståndarinna: FRU E. VON KOTHEN,
Nobynäs, FRINNARYD.

Hösterums Husmodersskola.

Elever till höstkursen, som börjar 1 sept. böra anmäla sig snarast möjligt. Även vävnad och sömnad. Prospekt och upplysning. Fru S. af Ekenstam, Hösterum, Söderköping.

Bogstens Hushållskurs

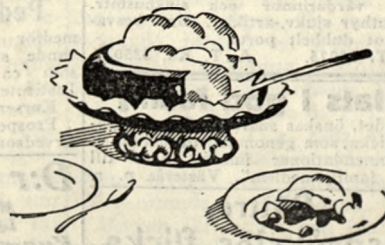
1 Sept.—1 Dec.
Prosp. mot porto.
Fru Ida Palmgren, Bettna.

GRANSHOLMS FINPAPPERSBRUK
ANLAGT 1803 - GEMLA - ANLAGT 1803
Specialbruk för finare pappersorter
LEVERANTÖR AV
IDUNS PAPPER
OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:
R. W. STARE
R. T. 40 44 59 KUNGSGATAN 59 A. T. 192 30

Snövit

blir endast den tvätt
som får torka i solen
och den som tvättas
med Triton

Skriv i dag efter "Läckerheter av Cacao" under adress A.-B. Cloetta, Ljungsbro.

Med tillfredsställelse ser unga frun sin mans för-tjusning över den läckra des-erten.

Gör som hon, skriv efter Cloettas lilla utmärkta recept-bok "Läckerheter av cacao" och även Ni skola bli i tillfäl-le att med små medel och på ringa tid tillaga de mest väl-smakande anrättningar, och därmed i hög grad öka bor-dets delikatesser.

Cloetta

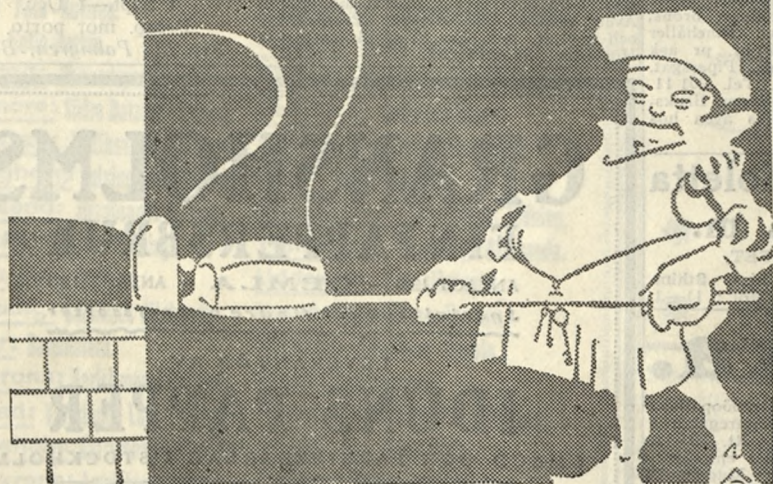
Tag det rätta
— tag Cloetta!

sten

Ekströms Jästmjöl

ÖREBRO KEM.
TEKN. FABRIK

Gyllenhammars

HAFRE MUST

äter
jag

